Nr. 184 (15.263).
Ч. 184 (15.263).

Lwów, wtorek 15. sierpnia 1939.
Львів, вівторок 15. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий плян замирення?

ПРО ЩО РОЗМОВЛЯВ КАНЦ. ГІТЛЕР З ЧЯНОМ?

БЕРХТЕСҐАДЕН, 13. 8. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Вчора пополудні канц. Гітлер принав в Оберзальцберґу мін. Чяна. Італійського гостя канц. Гітлер привитав у товаристві мін. Рібентропа, німецького амбасадора в Римі — Макензена і заступника шефа протоколу Галеми. На сніданні був теж італійський амбасадор Атоліко, радник амбасади Маґістраті, пос. Віттеті, заступник шефа протоколу дель Драґо і консулі: Белія та Фараче. Крім того на сніданні був мін. Рібентроп, амб. Макензен, підсекретар д-р Ґаве, проф. Шпер та інші. **По сніданні канц. Гітлер розмовляв довго з мін. Чяно.**

ЗАЛЬЦБУРҐ, 13. 8. ПАТ. Аґенція Стефані **повідомляє: Розмова між канц. Гітлером і мін. Чяном у присутности мін. Рібентропа тревала від год. 14.30 до год. 18-ої в осідку канцлера в Берґгофі.**

РИМ, 13. 8. ПАТ. Аґенція Інфор оголосила такий комунікат про зустріч мін. Чяно з мін. Рібентропом: Закордонні коментарі про зустріч у Зальцбурґу виходять з фальшивого засновку, згідно з яким між Італією та Німеччиною зарисувались ріжниці на тему Ґданська. Німеччина хотіла б нібито приспішити події, а Італія веде акцію, щоб довести до поміркованости. Таке схоплення справи — запевняє „Інфор" — зовсім фальшиве й обмежило б зустріч у Зальцбурґу до зусилля зблизити суперечні становища і злагіднити трудноші, які не істнують. В дійсности політика Італії і Німеччини розвивається згідно з духом і буквою договору з 22. травня, що є зовсім ненарушений.

ДРУГА РОЗМОВА З КАНЦ. ГІТЛЄРОМ.

ЗАЛЬЦБУРҐ, 13. 8. ПАТ. У суботу вечором мін. Чяно вернувся з Оберзацберґу до Зальцберґу, де мін. Рібентроп гостив його обідом у готелі „Естеррайхішер Гоф". **У неділю рано мін. Чяно поїхав самоходом знову до Берхтесґаден з італійським амб. Аттоліко, де від год. 11-ої розмовляв з ним канц. Гітлер до год. 15-ої.** При цій розмові був теж присутній мін. Рібентроп. По розмові з канцлером оба міністри вернулись до Зальцбурґу, де в готелі „Естеррайхішер Гоф" відбулося сніданння, на якому були теж оба амбасадори Аттоліко та Макензен і головні члени обох делеґацій. **Опісля мін. Чяно віллетів до Риму, де прибув на летовище Літторіо к. год. 18-ої з німецьким амбасадором у Римі Макензеном.** На летовищі привитав мін. Чяно мін. Стараче та інші представники фашистівської влади.

КОМІСАР БУРКҐАРДТ ВИЇХАВ ДО БЕРХТЕСҐАДЕН.

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Авас повідомляє з Ґданська: Високий Комісар Ліґи Націй Буркгардт виїхав учора вечором до Німеччини, де його має приняти канц. Гітлер.

ПЕРЕД „ПОВАЖНОЮ РОБОТОЮ".

БЕРЛІН, 13. 8. ПАТ. Розмови мін. Рібентропа з мін. Чяно в замку Фушль під Зальцбургом окутані найбільшою тайною. Преса пише про зовсім несутеві речі, як про привитання, гостину мін. Чяно в канц. Гітлера в Берхтесгадені і промовчує саму тему розмов. Одночасно німецька преса висміває закордонних коментаторів. Якщо йде про самі розмови, то німецька оцінка зводиться до ствердження, що „німецько-італійська зустріч означає завжди поважну роботу". Якщо йде про що розмовляють в Зальцбургу — заявляє „Фелькішер Беобахтер" — то можна відповісти: Говорять про дозрілі проблеми дня і про найновіший розвиток подій від Мінхену. Якщо йде про ближчі подробиці — пише щоденник, — то можна буде їх пізнати по ділах.

РИМ, 13. 8. ПАТ. Ґайда пише в „Джіорнале д' Італія" про розмови мін. Рібентропа з мін. Чяно що в Зальцурґу потверджено повну згідність поглядів і становища Німеччини та Італії. Полемізуючи з західньо-европейською пресою автор запевняє, **що між Німеччиною та Італією виявляється повна солідарність в усіх обставинах і справах, які є висловом життєвих інтересів обох народів. У справі Ґданська панує між Берліном і Римом повна згідність поглядів та процедури. Зустріч у Зальцбурґу потвердила вже лише те, що узгіднено на зїзді в Міляно 6. і 7. травня ц. р. Справа Ґданська — пише Ґайда — розвязана по лінії природнього тяготіння. Сталевий пакт завжди готовий діяти автоматично. Не слід забувати, що підписаний союз 22. травня виходить зі засновку про істнування тісної злуки інтересів обох держав, що очевидно доводить до тісної і негайної акції та спільного ризика. Ці інтереси торкаються загальної справи ревізії мирних договорів і умовин, які вони створили.**

ЩО ПИШЕ ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА?

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Паризька преса пише, що до наради в Зальцбурґу дійшло з ініціятиви Італії. „Тан" пише, що оба диктатори не можуть вже довше підтримувати напруження опінії своїх країв, бо війна нервів дається в знаки німецькій та італійській опінії. Тому канц. Гітлер і Мусоліні мусять в короткому часі дійти до засадничого рішення щодо дальшого розвитку подій. Далі „Тан" звертає увагу на розбіжности між голосами італійської і німецької преси та доходить до висновку, що між обома урядами є деякі дрібні розбіжности в політиці держав осі. В якому напрямі підуть розмови в Зальцбурґу: чи в напрямі замирення чи загострення положення — це залишиться тайною канц. Гітлера і Мусоліні. **Дехто здогадується — пише далі „Тан" — що Мусоліні намагається стримати німецьку нетерпеливість у справі Ґданська, але це не означає, щоб Італія вагалась підтримати свого союзника, якби Берлін обстоював при своїй концепції.** В кожному випадку Італія не має ніякого інтересу в північно-східній частині Европи. По другім боці Альп міркують, що Німеччина вже доволі широко заспокоїла свої апетити в середущій Европі і хоче нових користей тоді, як італійські ревіндикації залишаються на другому пляні. Тому Італія невдоволена з цього приводу. Що справа Ґданська була одною з перших точок розмов у Зальцбурґу — про це нема чого навіть сумніватися, але інші справи були теж темою розмов обох міністрів. **Берлін нетерпеливиться — як зачувати — хитанням мадярського уряду у справі явного приступлення до осі Берлін-Рим. Крім того викликує сумнів становище Юґославії.**

Французькі щоденники „Парі Суар" та „Інтрансіжан" подали в суботу сензаційну вістку за німецькими джерелами, що високого комісаря Ліґи Націй у Ґданську проф. Буркгарда запросили до Берхтесґаден, де він дістане від канц. Гітлера „проект мирної розвязки справи Ґданська". Проф. Буркгардт виїхав до Берхтесґаден з Форстером і передасть згаданий проект прем. Чемберленові. Кажуть, що мін. Чяно предложив канц. Гітлерові проект мирної розвязки справи Ґданська, який Гітлер затвердив. Згаданий проект виглядає так: 1. Високий комісаріят Ліґи Націй у Ґданську буде зліквідований до кінця ц. р. 2. Польща зліквідує теж свій ґенеральний комісаріят і створить своє дипльоматичне представництво зі спеціяльними атрибуціями, завданням якого буде господарська оборона прав Польщі і польської меншини. 3. Статут Ґданська як вільного міста буде спиратися на спеціяльних основах, але адміністрація в Ґданську буде зовсім німецька на зразок тієї, що є в Німеччині. 4. До 5 років поступнево зліквідують митний кордон між Ґданськом і Німеччиною. 5. Німеччина заґарантує міжнароднім договором демілітаризацію Ґданська, а Польща зліквідує свою муніційну базу на Вестерплятте. 6. Управа порту та його використання спочиватиме в руках автономної ради порту, в склад якої ввійдуть делеґати Ґданська, Польщі і Німеччини.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ПЛЯН ЗАМИРЕННЯ?

В Льондоні кружляють поголоски, що німецький амбасадор у Льондоні Діркcен працює над приєднанням „деяких політичних кол Анґлії і Франції" для такої своєї концепції: 1. Чехія і Моравія буде німецькою домінією на анґлійський зразок з автономним урядом. Німецька інтервенція обмежиться до ґарантії непорушности кордонів цієї домінії. 2. Ґданськ залишиться вільним містом, але під протекторатом Німеччини, що заґарантує повну демілітаризацію цього порту. 3. Німеччина дістане кольонії в полудневій Африці, Італія привілеї в Джібутті. 4. Туніс буде під протекторатом Франції та Італії з тим, що Лібію Італія здемілітаризує.

Конфіската „Діла".

Вчорашне (183) число „Діла" підпало конфіскаті (подаємо, як у рішенні львівського городського староства) за статтю, яка починалася в наголовку від слів **„Українська"** в цілости, разом з наголовком. Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий

Переговори між Польщею і Анґлією у справі військ. союзу

ЛЬОНДОН, 13. 8. Польський амбасадор Рачинський відбув учора довшу нараду з державним підсекретарем Форін Офісу Калоґеном у справі переміни дотеперішніх взаїмних польсько-анґлійських ґарантій на військовий союз між Польщею і В. Британією. Перед кількома тижнями В. Британія предложила Польщі проект союзу. Відповідь на цей проект вручив польський амбасадор льор. Галіфаксові у формі ноти. При цій нагоді амб. Рачинський поінформував підсекр. Калоґена про хід конфлікту з Ґданськом у справі праці польських митних інспекторів. **Політичні кола в Льондоні запевняють, що в понеділок починаються в цій справі розмови між представником Польщі у Ґданську мін. Ходацьким і президентом сенату Ґрайзером.**

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Французька преса подає обширні вістки з Льондону про дипльоматичні польсько-анґлійські переговори у справі військового союзу між Польщею і В. Британією.

Політика і хліборобська орґанізація.

Львів, 12. серпня 1939.

В часах, коли входимо в добу, сьогодні нам ближче невідому, добу історії людства, в часах, коли найбільше гомінкі є два слова — війна і мир — і коли держави старого і нового світа роблять може останні приготування саме до війни, — непопулярно забирати слово на сторінках преси про справи, які з цією великою історією не стоять у безпосередньому звязку, а торкаються звичайної буденщини. Самі про себе вони можуть бути важні і в нормальних обставинах вони викликали б зацікавлення ширшого громадянства, — нині вони мають малий попит, при всій безперечній вазі для цілих ділянок людської збірноти.

Така є справа орґанізації хліборобства, яку в Польщі унормовано президентським розпорядком з 22. березня 1928. р. про хліборобські палати (В. З. Р. П. ч. 39, поз. 385). На основі цього розпорядку утворено окремі хліборобські палати, між іншими одну спільну у Львові для воєвідств: львівського, станиславівського і тернопільського. Весною цього року появилися перші вістки про те, що уряд має намір перевести поділ львівської хліборобської палати на три окремі з осідком у Львові, Станиславові і Тернополі. Вони викликали багато шуму і на сторінках польської східно-галицької преси і серед поодиноких польських суспільних орґанізацій. Голоси поділилися. Деякі вважали проектований поділ за частинну ліквідацію польщини на „Червеньскей Земі" і здеградовання Львова до ролі Берестя чи Келец, навпаки другі бажали цього поділу саме для скріплення польського елементу на „кресах". Одні і другі у полеміці між собою видвигали здебільша не суто господарські, але передовсім національно-політичні моменти й забігали у Варшаві переперти своє становище.

Остаточно полеміка притихла із хвилиною, коли оголошено розпорядок ради міністрів з 21. липня 1939. р. про утворення хліборобських палат у Станиславові і Тернополі (В. З. Р. П. ч. 64, поз. 430) для терену згаданих воєвідств і тимчасом хліборобську палату у Львові обмежено тільки до території львівського воєвідства. У виконанні цього розпорядку ради міністрів міністр хліборобства і земельних реформ розвязав хліборобську палату у Львові і призначив окремих комісарів, а саме у Львові начальника виділу хліборобства і земельних реформ воєвідського уряду у Львові інж. Шостака, у Станиславові такого самого урядовця тамошнього воєвідського уряду інж. Янушевича і в Тернополі посла інж. Остафіна. Завдання комісарів перевести поділ аґенд і майна між усі три палати і зорґанізувати їх бюра. Це станеться у найближчих тижнях і восени ц. р. дотичні воєводи розпишуть вибори радників до новоутворених палат, для яких міністерство хліборобства і земельних реформ оголосить вміжчасі окремі статути. За голосами польської преси бюровий персонал у Станиславові і Тернополі, що працюватиме у дотичній хліборобській палаті, складатиметься з 20 до 30 осіб.

Інституції хліборобських палат, що має правно-публичний характер, за австрійських часів у Галичині не знали. Діяли тут окремі хліборобські товариства для заступства хліборобських інтересів — два польські — в Кракові і Львові і для нашого хліборобства „Сільський Господар", що істнують досі. Щойно в 1928. р. утворено у цілій Польщі хліборобські палати згаданим вище президентським розпорядком, що й визначив для них круг ділання. А саме до компетенції хліборобських палат належить: 1) заступство й оборона хліборобських інтересів, 2) всестороннє підтримування хліборобства самостійними засобами в межах обовязкових законних приписів і 3) виконування дій, доручених їм законами і розпорядками та співділання з державною і самоуправною владою у всіх справах, звязаних з хліборобством. Крім цього видають свою опінію про законопроекти щодо хліборобства ще заки ті проекти будуть вирішені законодатним шляхом. У статті 9. і статті 11. розпорядку означується ще дуже подрібно всі справи, що належать до діяльности хліборобських палат, а ця діяльність незвичайно широка.

Вони діють на основі окремого статуту і при ухвалюванні свого буджету мають право накладати оплати у свою користь. Орґаном, що ухвалює, є рада палати, зложена з радників, яких вибирають самі інтересовані хлібороби у виборчих округах, далі окремо хліборобські орґанізації, врешті номінати числом найвище одної пятої частини всіх членів ради, що їх іменує міністр хліборобства і земельних реформ. Виконавчим орґаном є управа палати, що біжучі справи виконує при помочі предсідника і окремого бюра палати.

Новий закон з 23. березня 1933. р. про територіяльну самоуправу надав теж широкі управнення повітовим і волосним радам у ділянці хліборобських справ, які у практиці переводять повітові виділи окремими інструкторами. З повітовими виділами співділають хліборобські палати, що висилають у терен своїх орґанізаторів і інструкторів та нераз із власних фондів оплачують цілу акцію. На терені Східньої Галичини мають теж важкий голос і польські суспільні орґанізації, які часто і кермують працею в терені — очевидно з погляду інтересів виключно польського хлібороба. Це роблять передовсім Малопольске Товаржиство Рольніче, далі Кулка Рольніче, Центральна Каса Спулек Рольнічих, а навіть такі орґанізації як „Секретаріят Порозумевавчи Польскіх Орґанізаций Сполечних" або Обуз Зєдночeня Народовеґо, що із властивою економікою не мають нічого спільного.

З дуже малими винятками у цій офіціяльній чи півофіціяльній хліборобській праці в терені не допускають діячів „Сільського Господаря", хоч його централя у Львові утримує льояльні взаємини з місцевою хліборобською палатою і з її бюром. І тут саме виходить наверх політика, яка деяким чинникам офіціяльної хліборобської акції наказує усувати наших сільсько-господарських працівників від роботи, веденої на місцях за публичні гроші.

На місці має все польський національний стемпель. Для українського села і для українського хлібороба з офіціяльної акції нема майже ніякої користи. Про українське село і про українського хлібороба на терені дотеперішньої львівської хліборобської палати дбав виключно „Сільський Господар" та інші українські товариства й орґанізації, що працюють над господарським і освітнім піднесенням села. Вони роблять це з власних засобів і часто густо при перепонах адміністрації. У сільсько-господарській ділянці на терені нашого села, — в першу чергу завдяки справді жертвенній праці наших аґрономів у централі і філіях „Сільського Господаря" і деяких молочарських районівках, — хліборобський поступ не є випливом праці хліборобської палати чи при співпраці повітових виділів. Здобутки ми осягли самі, власними людьми і власними засобами.

А всеж не слід нам бойкотувати і офіціяльної орґанізації чи її установ. Сьогодні утворюють бюра хліборобських палат у Станиславові і Тернополі, а невдовзі прийдуть і вибори радників. Тих справ не можна нам легковажити, навпаки, треба подбати заздалегідь, щоб у сучасних відносинах не вийшла для нас з цього ще одна національна небезпека.

Д-р Степан Б[illegible].

З польської преси.

Коли може зачатися війна?

Після трохи злагідненого положення у другій половині липня, початок серпня приніс знову загострення в міжнародній ситуації. Якщо хтось запитав би, які нові факти стали причиною зросту напруження, то відповідь була б незвичайно трудна. Не сталося в останніх днях, крім дрібних зачіпок на ґдансько-польському кордоні, рішуче нічого такого, що могло б виправдати незвичайно аґресивний тон німецької преси, якому польська преса протиставиться, послугуючись неменш енерґійними відповідями. Отже мусять бути якісь інші причини, що впливають на очевидне погіршення міждержавних взаємин.

Варшавський кореспондент виленського „Ґлосу Народового" розмовляв саме на цю тему з якимось вищим штабовим старшиною польської армії, відомим фахівцем та теоретиком військових проблем і помістив цю розмову в числі з 11. серпня.

„Напруження, що його можна помітити тепер в Европі — казав згад. старшина — з військового погляду цілком зрозуміле. Просто приходять тепер ост. тижні, в яких ще можливий в цьому році вибух війни. Чейже кожному воякові відоме, що в сучасних умовинах для розгорнення воєнної операції у більшому стилі потрібний період трьох місяців. Усе, що кажуть про „блискавичні" операції, це просто нісенітниці. При сучасному стані воєнної техніки нема і не може бути операції, яку можна б розгорнути та перевести в часі „більше блискавичному", ніж три місяці. З цим мусить рахуватись кожна держава, що виповідає війну, вона мусить так скалькулювати речинець вибуху війни, щоб метеорольогічні умовини не перешкодили закінчити операції. Отже в серпні можна ще війну зачинати, маючи перед собою вересень та жовтень. Зачинати війну у вересні було б уже абсурдом, бо у другій половині листопаду військові операції в середущо-европейськім підсонні вже дуже утруднені: треба б операції, що почались у вересні, перервати і зачекати до весни. І саме тому ті, що вирішують проблему „війна або мир", мають перед собою тепер останні дні для здійснення своєї постанови, якщо хотіли б іще в цьому році почати війну. Коли серпень промине без вибуху війни, можна бути певним, що у вересні настане автоматичне відпруження, яке триватиме найменше до кінця лютого".

„Ґенеральна атака німецької пропаґанди".

В европейських столицях панує переконання, що ґенеральної атаки пропаґанди, а може не тільки німецької пропаґанди треба очікувати — згідно з реляціями „Дзенніка Людового" з 12. 8. — щойно після промови Гітлера, яку він має виголосити в Таненберґу в останніх днях серпня.

„Одною з поважних причин, що німецька пропаґандова атака розтягнулась на довший період часу — це недостача повного порозуміння з Італією. Має це статися щойно на конференції Чяна з Рібентропом у Зальцбурґу, яка саме почалася".

„У розмові ґданського ґавляйтера Форстера з чужинними журналістами цікавий — на думку „Дзенніка Людового" — той фраґмент, в якому він заповідає черговість подій: отже найперше домагання ревіндикації, далі відкинення цих домагань Польщею, накінець „діло"...

„У Парижі викликало сензацію повідомлення італійських радіостацій, що розмова Чяна-Рібентропа охоплюватиме теж кольоніяльні проблеми. З того — пише „Дзеннік Людови" — франц. висновок, що в кульмінаційній точці кризи Німеччина й Італія одночасно висунуть справу Ґданська та кольоній".

Чому вигас „балканський котел"?

Проф. Ст. Ґломбінський обговорює у „Слові Народовім" з 12. 8. наслідки переселення греків з Туреччини та турків з Греції, далі турків з Добруджі та Македонії в заміну за румунів та болгарів і т. д. для успокоєння „балканського кітла" та пише:

„Так у балканських країнах бачимо значну одноцільність населення під релігійним оглядом, що там рівнозначне з національністю, і цей приклад толеранції у тих справах відбився мирно на настроях народів. Інша річ, чи Гітлерові вдасться перевести примусове переселення альпейських селян без моральних потрясень у переселенців, в інших культурних відносинах та без того, щоб не викликати невдоволення в німецькому народі.

Зате переселенча акція в економічних та культурних відносинах, наближених до балканських або в умовинах політично загос-

тренних (напр. у Гданську) може також на інших землях принести успокоєння, подібне як на Балкані, коли б обі сторони щиро бажали собі того успокоєння.

В періоді свого воскресення Польща не була підготовлена до такої акції, не передбачували її також договори, які Польща заключила. Одначе маємо в наших сусідів на сході та заході таке велике число братів, що тужать за спільною вітчиною, що в нормальних сусідських умовинах подібна виміна громадян не була б виключена".

„Картаґіна мусить бути знищена".

Варшавський „Курієр Польскі" помістив у четвер статтю, в якій поставлено домагання знищити Німеччину. Як перед 2000 роками треба було до основ зруйнувати Картаґіну, так і тепер можна чути чимраз більше голосів, що домагаються раз на завжди покінчити з імперіялістичними зазіханнями Німеччини, бо через ті зазіхання людство знайшлося в періоді зброєнь, що всіх доводять до нужди. Німеччина несе вину за те, що світова торговля тільки веґетує, що нема ніде довіря та що настала небуденна господарська криза.

„Перед 20-ти роками — пише „Курієр Польскі" — Европа не зважилася машерувати на Берлін. Не хотіли над лежачим знущатися. Замість подиктувати мирові умови в Берліні, запрошено Німеччину за спільний конференційний стіл у Версаю. Та ця помилка другий раз уже не повториться. Стає чимраз більше загальною думка, що „Картаґіна мусить бути знищена". Швидкими кроками наближується хвилина, в якій думка про те, що конче треба позбутися зачумленого осередка в центральній Европі, стане загальним добром. Тоді лишиться з Німеччини тільки румовище".

З життя карпатоукраїнської еміґрації.

КОМІСАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ У ПРАЗІ.

Як довідуємося з Праги, комісарем для українських товариств у Празі іменований радник **Евген Тисовський**. Комісарем Українського Допомогового Комітету іменований учитель **Михайло Виняр**.

УКРАЇНСЬКІ АДВОКАТИ У СЛОВАЧЧИНІ.

На Словаччині, як довідуємося, дозволили відкрити адвокатські канцелярії отсим українським адвокатам Карпатської України: д-рові Осипові Дудикевичеві, д-рові Володимирові Комаринському, д-рові Романові Стахурі, д-рові Рудому, д-рові Гупаловському Осипові і д-рові Іванові Долинському.

УКРАЇНСЬКІ СЛУЖБОВИКИ В ПРОТЕКТОРАТІ.

Влада Протекторату перейняла покищо до адміністрації в Чехії або на Мораві таких б. адміністраційних урядовців Карпатської України: д-ра Степана Стебельського, д-ра Турянського, д-ра Михайла Кочергана, д-ра Гошовського, д-ра Комаринського, Андрейка, Юрчакевича і Вислоцького. До залізничої служби перебрали досі: Теодора Гірного, Лавра Кульчицького та Яроша. Кількох професорів середніх шкіл має перебрати влада Протекторату і приділити до української ґімназії в Модржанах, що має статися в найближчих днях. З суддів покищо не перебрали нікого.

„А ми нашу „Червону Калину"...

(Стаття надіслана)

„Червона Калина" — це якийсь символ, що з непамятних часів веться червоною ниткою в народній нашій поезії. Образ кучерявого з широким листом куща в наших лугах, що на весні манить до себе білим ніжним цвіттям та пишається на осінь червоним намистом ягідок, чомусь зворушливо хапає за серце, наливає невідому мрійну дівчину-поетку ніжним до себе чуттям, що виливається в тужних піснях. Чомусь червона калина овіяна в нашій поезії мрійною чистою любовю, чомусь вона нам дорога й мила, чомусь...

„Чи ж я в лузі не калина була?" — питає покривджена, зломана брутальною життєвою дійсністю дівчина. „Взяли мене порубали" — виривається її трагічна скарга...

„Молод козак розпивсь-розгулявся,
Зломив, зломив червону калину,
Зсушив, звалив білну сиротину..."

І знову порівняння червоної калини з „білною сиротиною", що невинно падає жертвою брутальної примхи розпитого, розгуляного козака.

„А на тій калині пташки щебетали..."

Кілько ніжности та співчуття до трагічної долі невинного дівчатка, що „стало калиною"...

І врешті:

„А ми тую червону калину..."

Червона калина — це щось дороге, щось **наше**, щось, що коли його зустрічає сувора життєва неправда — рве найчуткішу струну українського серця, викликає з нього пісню-жаль, пісню-тугу, пісню-співчуття й урешті бадьору пісню всенародню, що покликала 25 років тому нашу молодь, цвіт нашої нації, не тільки до співчуття, не тільки до поетичних мрій, але й до дії, до вчинків, що рясною росою сердечної молодої крови окропила серденьну, шляхотну дію — змагання підняти з тути та поневірки „тую червону калину", ту нашу червону калину, що з символу „батьківної литини", „зсушеної, звяленої бідної сиротини", нещасливої, закоханої дівчини, яку доля розлучає з милим, — перетворилася у всеобємлючий символ нашої Батьківщини, яку ми мали „звеселити"... І „звеселили"...

Цей дорогий нам усім символ **нашої** червоної калини після того, коли ті, що її „підіймали" та по безмежних полях рідної землі й чужої-чужини поклали за неї свої буйні, чесні молоді голови, цей символ виписали на своїм прапорі наші ж таки українські люди, які взяли на себе не зовсім вдячний труд зібрати та зберегти для нових поколінь те незчисленне добре червоне намисто жертовної крови за Неї розлитої; почислити всі могилки й могили, свіжо „начинені козацьким трупом" наших батьків, братів і синів; зібрати та зберегти їхні зідхання та мрії, їхню тугу, їхнє геройство, їхні боєві крики і жертви та передати в традиції нам і нашим нащадкам.

Два десятиліття вже добігають до кінця, як цю роботу робить видавництво „Червона Калина". Може й не зовсім так ідеально робить, якби комусь із нас хотілося. Я сам мав би деякі в цьому напрямі завваги і мабуть їх на свому місці вискажу. Але тепер просто стверджую правду, що згадане видавництво робить найкраще зпоміж тих, що за подібну роботу досі брались, цю таку потрібну і таку цінну і таку необхідну роботу. Ціле покоління, завдяки тій роботі, виховалося в пієтизмі до традиції чесної і жертовної боротьби за підняття **нашої** червоної калини... І що ж?

„Червона Калина" напередодні ліквідації" — алярмує наша преса. „Червоній Калині" винні наші громадяни за куплені й одержані від видавництва книжки 85.000 золотих." „Коли б хоч 25% боргу сплатили видавництву довжники — воно не мусіло б ліквідуватись..." і т. д. і т. д.

Місяць уже триває накликування нашої преси під гаслом: „Не даймо впасти нашій „Червоній Калині!" Багато подано цінних арґументів, статистики, переконування й закликів до виконання обовязку. І що? — спитаєте. А ось що: на 85.000 золотих несплачених боргів за книжки „Червоної Калини" вплинуло до каси щось коло 200 золотих, себто чверть відсотка (0,025%)! І... мабуть таки видавництво буде зліквідоване! А „ліквідаторами" його не будуть традиційні „воріженьки", не буде навіть „свій" „козак, що розпивсь-розгулявся" та в пяному безглуздому афекті „топче-ломить" червону калину". Її зсушує-звялює безсовісний, безсоромний і безчесний, зовсім тверезий і вихований свій таки „брат", „своя кров", що собі навіть часом під чаркою, або й без чарки, заспіває: „А ми тую червону калину"...

Що зробити, безчесний і безсовісний мій краяне, що ти обікрав **своє** видавництво та спокійно дивишся, як воно конає? Що зробити, якими словами промовити до тебе, щоб не **за чверть відсотка**, а на всі сто відсотків збудити свою маленьку мізерну совість? Що зробити, якими словами до тебе промовити, щоб тобі кожна чарка горілки, кожна бомба пива, кожна папіроска, що ти її купуєш за „крадений у „Червоної Калини" гріш, палила так нутро, щоб ти завив із болю, щоб тобі кожна лакотка стала поперек горла, щоб ти сам собі в дзеркалі не смів в очі подивитись від сорому?

Відішли борг, або пришли мені своїх секундантів. Адреса в Редакції.

Сава Крилач.

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

Страдч коло Львова.

Страдч коло Янова відомий вже у нас з преси та публікацій місцевого пароха о. М. Воняковського, який перший, як невсипущий дослідник та ентузіяст історичних памяток цієї місцевости, звернув на неї увагу українського громадянства, зокрема науковців-археольоґів, стійкість леґенд і переказів, які вяжуть істнування цього підземного монастиря з часами українських князів і татарських нападів.

Цьогорічні, нескінчені ще розкопи д-ра Я. Пастернака в скелистих печерах колишнього монастиря на страдецькій горі виказали історичну

Але не буду торкатися історичної сторінки Страдча. Хочу тут звернути увагу на корисні літнисьькові умовини, якими відзначається ця місцевість. Вже сама невелика віддаль від Львова (20 км.) і вигідне получення зі Львовом залізницею (стація в місці чомусь під назвою „Козлинка"), а також автобусами на лінії Львів—Янів—Яворів дає деякі незаступні у наших часах користи. Само село лежить у гарній лісистій околиці Янова, дотого на високій горі, чим перевищає сам Янів та інші доокоичні літнисьькові місцевости, бо має клімат сухий і здоровий. Зі страдецької гори, покритої у великій частині сосновим лісом, розтягається прегарний вид на лісисті горби і долину Верещиці та на великий став у самому підніжжі гори. Став і річка Верещиця побіч лісистого краєвиду — це одні з літнисьєких козирів Страдча. Його великою прикметою є чисте, піскове дно у місцях пригідних на купіль.

Мешкальні умовини у Страдчі, як на наше село, правда, не комфортові, але досить добрі. Місцеві селяни вже з давніших часів винаймають свої мешкання літникам і стараються задоволити їх вимоги. Вистане сказати, що цього року помістилося в Страдчі рекордове число понад 500 осіб літників, але з того, на жаль, не більше як 30 душ українців, решта поляки і жиди. А скільки то українських родин у Львові сидить у душних мурах міста тільки тому, що далеко від Львова виїздити не хотять, або не можуть, а краси найближчих околиць Львова не знають!

З прохарчуванням тут теж відносини досить добре наладнані. Місцева кооператива постачає усі споживчі товари включно з щоденно свіжим маслом Маслосоюзу. Мясо і все інше можна дістати частинно у місцевих селян, частинно у Янові, віддаленім усього 4 км. При цьому Страдч — село богате на сади та на лісові овочі і гриби, так, що і під цим оглядом літники не відчувають ніяких браків.

Поза своїми літниськовими прикметами Страдч дуже надається на літні недільні прогульки, а залізниче получення зі Львовом також для цього пристосоване. На жаль, серед соток львован, що кожної неділі висідають на стації Козлинка і спішать на річку чи на став, або на страдецьку гору, лиш дуже рідко можна почути українську мову. Поза кількома прогульками, львівські українці Страдча не відвідують. А шкода! Для них і — для Страдча, яке заливає чужий елемент.

В. С.

Ще з Остодору.

Не вибирався я і не думав, що по кількох роках саме цього року знову побуду, очевидно тільки короткий час, в остодірському таборі. Саме минуло два тижні, як зїхалися тут хлопці, бо в першому сезоні користали з преґарної цьогорічної вакаційної погоди дівчата. Хлопці приїхали з дощем, але тільки приїхали, бо цього року небо для всіх ласкаве та коли лиш дощ скропив трохи порохи, знову „засяло сонце золоте“.

Не зважаючи на воєнні алярми, до табору приїхало к. 70 хлопців. Приїхали, бо страх страхом, а покищо таборового життя шкода й нічим його не заступиш. Нехай би й коротше — два тижні, десять днів, тиждень: табору не відбувають, його переживають цілою душею, всіми молодечими поривами.

Вимріяне на табор місце: величава панорама могутніх верхів і ціле море лісів. І сонце, гаряче запашне сонце. А долі хрустальні води Лімниці, що манять до себе дзвінким, таємним шумом. Кругом тиша, якби людей на світі не було, тільки те гарне життя пахучих медом квіток, мілливих ріжнокольорових метеликів, сваволільних травокоників. Серед того ніби раю, на просторій поляні перед стилевим будинком остодірської оселі мала юрба хлопців трохи ріжношерстого віку, чи пак росту. Бо чомусь тепер дивно скоро виростає молодь понад звичайну міру: ось серед них 15-літній хлопець, що йому вже небагато бракує до двох метрів росту, в неодного 14—15-літка вже на добре засіявся вус. Називаю те місце „ніби раєм“, бо навіть одяг наших таборовиків у досить райському стилі. Годі дивуватися, спека приневолює людину не псувати краєвиду й достосовуватися зовсім до стилю природи.

Тут будяться спогади про часи, коли ці безкраї ліси були тереном буйних виправ пластунів, були для них символом празакону справедливої природи, яка кожній живині дає змогу виявляти свою життєву тугість і дає всі можливости чесного змагання.

Довкола тиша, якась неприязна тиша. Пригадується мені, таки з польської повісти „Лято лєсьних людзі“, опис мертвої тиші в цій області пралісу, в якій поселилася пара грабіжних пугачів. Здається, що ті наші ліси немов посумніли, наче замовкли та зневірились до людей і відучилися своєї колишньої гостинности. А може, може вони пізнали ближче людей і зненавиділи їх за злочини, за насильство?

Дітям добре й весело на оселі. Цілий день має свій поділ: руханка, купіль, відбиванка, палянт, легкі фізичні роботи, що якийсь час мовчки, відпочинок і найважча праця з усіх — їдження. Найважча? Мабуть не для них, але для мене, бо стільки зїсти, що вони їдять, я не втну. Хіба побув би там довше, бо деякі з них вже по тижневі мали рекордові осяги. Під кінець табору просто небезпечно їхати до них. Не пізнати по них ніякої журби, мабуть і не цікавляться клопотами „отця команданта“, „пана обозного“ та „братів“ впорядчиків. Вони кажуть, що така дитяча оселя, яку називають з фантазією „табором“, то величанська праця серед величанських труднощів. Але неодно мусять для святого спокою по стоїцьки приймати на себе члени управи табору, щоб діти могли безжурно й безпечно відбути у здоровому середовищі свої вакаційні ферії, що є їх добрим правом та обовязком. За виконування такого важкого громадянського обовязку в таких несприятливих умовинах належиться від батьків тих дітей і від усього громадянства гаряче признання й подяка управі табору й усім, хто з почуттям відповідальности та зрозумінням ваги справи вкладає в діло наших осель свій труд.

Одна дрібна завага: Знаю, що в нинішніх умовинах виховний вплив оселі є мініятурою виховання в колишньому пластовому таборі. Залишено вже навіть такі чисто чуттєві засоби, як улюблене молоддю палення ватри. Замкнена у вузоньких рямцях дошкульних обмежень оселя не може якслід переводити своїх виховних плянів. Те, що комусь видається якимсь недоглядом, непередбаченням, занедбанням проводу й управи оселі — це все діється з причин від того проводу зовсім незалежних. І це повинні добре розуміти передовсім батьки.

Три тижні зусиль — це за короткий час, щоб можна рахувати на такі успіхи, якими втішався колись Пласт, який цілими роками без упину впливав на своїх членів складною системою засобів. Тому теж краще зясовували собі колись пластові таборовики справу з цілей і засобів таборного виховання. Такого не бувало там, щоб таборовик нпр. у випочинковому часі розчитувався у бруковних чужинецьких газетках і повістях, щоб уживав вуличницького жаргону й ніби жартом калічив свою рідну мову, недоцінюючи звички шанувати її повагу. На такі прояви тритижневі поучення в таборі не кожному поможуть, а довгий рік між часом двох таборів затирає враження й засади, набуті в таборі. Це справа батьків звернути більшу увагу на ідеї, що їх плекають у таборах і в тих справах вони повинні удержувати звязки з Комісією виховних осель при Українськім Краєвім Товаристві Охорони Дітей та Опіки над Молоддю. Коли вдалось би наладнати таке порозуміння, то крім випочинку і здоровля табори давали б молоді й такі духові сили, яких під нинішню пору так дуже їй треба.

Вкінці треба ще згадати про біду, велику біду з почтою: Буває, що цілий тиждень триває подорож вістки з Остодору до батьків дитини. Хто знає, як нетерпеливо ждуть батьки на таку вістку, той призадумається над таким дивним у часах поступу явищем. Хто і чому так довго транспортує дитячі листи?

Теж батько.

Мін. Ґебельс про ревізію кордонів

СХІДНОЇ ЕВРОПИ.

БЕРЛІН, 12. 8. АТЕ. „Анґріф“ подає сьогодні коментар до зустрічі двох міністрів у Зальцбурґу. Німецький міністр пропаганди пише, що згадана зустріч є висловом єдности обох держав осі та пересторогою для тих, які граються цею війни. Мін. Ґебельс твердить, що всі границі східної Европи, що їх визначено у Версаї мусять бути зревідовані, якщо в Европі має настати тривкий мир.

Такі слова мін. Ґебельса є доказом німецького імперіялізму, а Гданськ є тільки притокою. Гданська справа має стати тільки відскочнею до чергової, широко закроєної акції у Східній Европі, яка має ввести гегемонію Німеччини.

Льондонські маневри закінчені.

ЛЬОНДОН, 12. 8. ПАТ. Летунські маневри закінчено сьогодні в год. 19. Як виходить із комунікату, проголошеного міністерством летунства, летуни східної групи виконали 700 рейдів на територію, що її боронила західна група. Англійські маневри виявили велику перевагу мисливського летунства над бомбовим. Згаданий комунікат із признанням підкреслює велику дисципліну й запал усіх учасників маневрів.

НЕДОСТАЧІ ЛЬОНДОНСЬКИХ МАНЕВРІВ.

ЛЬОНДОН, 12. 8. ПАТ. Шеф служби протилетунської оборони заявив вечором, під час радіової гутірки, що світла авт були надто сильні, щоб їх можна було не запримітити згори. Він заповів, що при чергових вправах до авт застосують світла такого типу, які будуть уживати підчас війни. Світляних сигналів із деякої висоти зовсім не було видно.

Ще про розмови Чакі-Рібентроп.

БУДАПЕШТ, 12. 8. АТЕ. Зустріч мін. Чак'я з мін. Рібентропом далі викликує велике зацікавлення в тутешніх політичних колах. Толі, коли урядові кола тримаються здержливо, підкреслюючи тільки інформаційний характер тєї конференції т. зв. добре поінформовані кола твердять, що мін. Рібентроп подав мадярському міністрові деякі домагання.

Мін. Чакі мабуть виїде до Німеччини, щоб стрінутися з нім. міністром внутр. справ Фріком.

Чи гра на проволоку.

БРІССЕЛЬ, 12. 8. З Берліна повідомляють, на підставі інформацій тамошніх закордонних інформаторів, що підчас недавніх нарад у Берхтесґадені канцлера Гітлера з ґавляйтером Форстером, Гітлер буцімто доручив Форстерові не загострювати ситуації викликуванням інцидентів, а навпаки ліквідувати їх мирно та викликувати враження примирности Німеччини.

Таку тактику застосували би на те, щоб зискати на часі та не довести до вибуху конфлікту аж до тієї пори, коли Німеччина закінчить переговори з Японією та Еспанією у справі їх союзу з державами осі. Одначе легке напруження треба у Гданську вдержати, щоб не витворювати за границею враження, що Німеччина відступає зі свого дотеперішнього становища. Закордонні кореспонденти сподіються, що кульмінаційна точка може прийти в останніх днях серпня або теж щойно по нірнберському конґресі.

ФОРСТЕР ВИЇДЕ НА ЩЕ ОДНУ НАРАДУ З ГІТЛЕРОМ.

БЕРЛІН, 12. 8. АТЕ. Як кажуть у колах, близьких до проводу партії, то ґавляйтер Форстер виїде сьогодні, в суботу до свого родинного міста Фірт, біля Нірнберґу та буде там на футбольних змаганнях. Кружляють теж поголоски, що Форстер виїде в понеділок знову до Оберзальцберґу, щоб нарадитися з Гітлером.

—o—

З ПРАГИ ВИДАЛЮЮТЬ ЧУЖИНЦІВ-ЖУРНАЛІСТІВ.

ПРАГА, АВАВС. Німецька влада видалила з Праги кореспондентів часописів „Таймс“ та „Ню Йорк Таймс“, крім того видалить співробітника Аваса, якого недавно арештовано. Їм закидують, що вони поширювали фальшиві вістки. кувати враження примирности Німеччини.

НЕ БУЛО СТРІЧІ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ З БОЛГАРСЬКИМ.

БУКАРЕШТ, 12. 8. АТЕ. Тутешні урядові кола заперечують поголоску, начебто румунський король відвідав болгарського короля Бориса.

РУМУНІЯ МАЄ МІЛІОН ВОЯКІВ ПІД ЗБРОЄЮ.

ЛЬОНДОН, 12. 8. „Дейлі Телеграф“ пише, що в Румунії находиться тепер під зброєю 1,200.000 людей. Румунська влада вдержує постійно звязок із англійською та інформує її про всі свої почини.

АМЕРИКАНСЬКИЙ МІНІСТР ПОШТИ НА ПРИНЯТТІ У ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент приняв на сніданку американського міністра пошти Фарліса з дочками. Крім нього були ще на принятті: американський амбасадор з жінкою, дочкою та сином, мін. Бек та кількох цивільних і військових достойників.

ГОРА ЗАСИПАЛА ЦІЛЕ МІСТО.

БУЕНОС АЙРЕС, ПАТ. Сильні дощі підмили гору Ля Віеха в Колюмбії, яка обсунулася, засипаючи ціле місто Ля Бранца Гранде, що має 7.000 мешканців. Населення міста втекло, але є жертви в людях; рівночасно вилила ріка, що пливе коло міста.

Із франко-українських взаємин останньої війни.

(З приводу смерти Жана Пелісіє, великого приятеля України 1883—1939).

V.

Друга й остання місія Пелісіє на Україні.

В останніх днях листопада, коли перемога большевиків у Петербурзі і Москві була вже доконаним фактом, а на Україні повстала „Українська Народня Республика", Нулянс вислав Пелісіє до Києва, кажучи йому:

„Тут усе гине, з большевиками нема що робити, вони війни не будуть продовжувати. Ви все твердили, що на Україні можна щось зробити. Виїжджайте і ратуйте ситуацію".

Події, що привели цілу Росію до хуртовини, перемогли й „единонеділімство" Нулянса.

Пелісіє негайно виїхав до Києва, чим почалася його друга й остання місія на Україні. Підкреслюємо „остання", бо геть пізніше в 1921 році большевики писали про побут Пелісіє в 1919 р. у Камянці, а в дійсности Пелісіє більше не вертався на Україну.

11 (24) грудня голова українського Уряду Винниченко в імені Ради заявив Пелісієві: „Український уряд фактично не має ніякої змоги провадити далі війну. Навіть у Києві військо збольшевичене. Я гадаю, що Антанта зрозуміє наше становище й не настоюватиме на війні з нашого боку. За сучасних обставин провадити війну далі — це довести Україну до інвазії і спльондрування. Ми не витворювали сучасного стану і ми не є його причиною. Черезте інтерес союзників полягає в тому, щоб не перешкоджати Україні замиритись з німцями".

13 грудня Пелісіє вислав до Нулянса кур'єром справоздання про свою розмову з Винниченком, додаючи, що Винниченко правильно оцінює ситуацію. „Ви — писав Пелісіє — дали мені інструкцію вжити заходів, щоб Україна не підписала миру. В літі ще була змога щось зробити на Україні. Тепер уже пізно".

Це було ясно й чесно, бо здоровий розум Пелісіє добре зорієнтувався в ситуації і хоч, як французький патріот він бажав би бачити на Україні новий антинімецький фронт, усеж знав, що це вже була річ неможлива і твердити щось протилежне тому, що говорив Винниченко, було б займатися фантазіями.

На превеликий жаль для української справи і для франко-українських зносин ця діягноза ситуації на Україні не мала того значіння, яке повинна була мати, бо Пелісіє не був єдиним французьким представником на Україні.

В Києві від половини листопада перебував французький ґенерал Табуї, людина вельми симпатична, прихильник України, але зовсім необізнане з українськими справами. Він, як кожний ґенерал підчас війни мав військовий, а не політичний погляд на події. Бажаючи, як військова людина за всяку ціну зорганізувати новий фронт на Україні, ґенерал Табуї увійшов у тісні зносини з півтаємною українською орґанізацією т. зв. „Молодою Україною", де грали головну ролю Петлюра і Скоропадський. Ця організація вірила, що Україна може продовжувати ще війну в контакті з Антантою. Яким чином? Орґанізацією „Вільного Козацтва", співробітництвом з польськими й чеськими леґіонами на Україні та союзом з Доном і Кавказом. Це був як бачимо, просто грандіозний проект, що не мав великих виглядів на успіх, але Табуї вхопився за нього і відповідно інформував свій уряд не через Нулянса, з яким фактично не можна було продовжувати звязок, а через французького посла в Яссах та ґенерала Бертельо, шефа французької військової місії в Румунії.

Центральна Рада в особі свого уряду не ховала перед Табуї своїх поглядів на мир, але цей останній не так покладався на правний уряд Ради, як на „Молоду Україну", якої члени запевнили французького ґенерала, що в Раді є „ґерманофільські течії", але що вона „Молода Україна" сподівається на зміну, добровільну чи примусову уряду і прихід до влади антантофільської „Молодої України". Дещо під цим оглядом навіть і зробили, а саме озброєний виступ в Києві одної частини військової з гаслами „Геть мир із німцями", „Геть Винниченка". Цей виступ уряд легко приборкав, але на Табуї він зробив своє враження.

Отже Париж мав у себе протилежні інформації з України: Пелісіє категорично твердив, що Україна війни не буде продовжувати, що мир з німцями буде підписаний і що Франція навіть в цьому випадку має інтерес, щоб замирена Україна була дружня до Франції.

Але з другого боку через Яссі приходили рапорти ґенерала Табуї куди більш оптимістичні: він вірив, що Україна берестейського миру не підпише, або принаймні затягатиме цей підпис, а покищо можна буде створити такий чи інший фронт.

Париж, або точніше Клемансо, новий шеф уряду, схилився на бік Табуї. Дальші події добре відомі. Нулянс дістав інструкцію не займатися українськими справами, тимсамим скасована була і місія Пелісіє, який залишився в Києві виключно, як особистий представник Нулянса, але без орієнтаційного мандату. Українські справи увійшли в ресорт французьких достойників у Румунії, завдяки чому ґенерала Табуї призначили офіційним французьким представником в Києві. Почалися вельми поважні пертрактації політичного й економічного характеру, які скінчилися, як відомо, берестейським миром і запросинами німців на Україну, тобто абсолютно [illegible] протилежним до того, чого сподівався Париж за оптимістичними розрахунками ґенерала Табуї.

Коли мир в Бересті був підписаний, офіційна французька газета „Тан" написала просто страшну статтю проти України, що кінчалася словами: „Особи, що підписали договір в імені України, які зрадили справу вільних народів і обіцяли кормити ворога, заслуговують на наше обурення і як це можливо буде, на нашу помсту". Рік пізніше така можливість прийшла і як відомо, Клемансо дійсно помстився на Україні. Наслідки цієї помсти ми всі досі відчуваємо. Але — це треба підкреслити з притиском — не так самий факт підпису Берестейського миру розлютив Клеманса (Румунія теж підписала мир з німцями), як те, що в Парижі майже до останнього дня не вірили в можливість підпису, а дізнавшись про це, твердо рішили, що українці провадили подвійну гру та ганебно обманули Антанту: Якби Париж вірив у всі офіційні акти Ради, єдиного правного орґану влади, якби Париж узяв був під увагу рапорти Пелісіє — він не міг би обвинувачувати українців у подвійній грі. Та все лихо було в тому, що Париж через ґенерала Табуї числив на якісь фантастичні [illegible] „Молодої

Що писало „Діло" 50 років тому.

15 серпня 1889.

ЗЇЗД ЦІСАРІВ.

Вся европейська преса обговорює тепер широко зїзд цісарів у Берліні і робить всілякі висновки. „Фремденблят" пише: „Цісар Вільгельм II перший раз приймає у своїй столиці вірного й щирого приятеля свого діда, якого дружбу лишив йому дідо, як святу й дорогоцінну спадщину. Цісар Франц Йосиф приїде до Відня в 10 роковини союзу, який глибоко запустив коріння в серця народів. Цей союз є найліпшою запорукою миру тимбільше, коли до нього приступила ще й Італія. В берлінськім зїзді треба добачувати нове, сильне зміцнення давньої дружби.

ПРОЦЕС БУЛЯНЖЕРА.

Процес Буланжера та його товаришів Дильона й Рошфорта вже скінчився. Трибунал ствердив, що Булянжер допустився злочину спроневірення і присвоїв собі публичних грошей. На пополудневім засіданні приступлено до виміру кари. В 7 годині вечір відчитано присуд: трибунал засудив Буляжера, Дильона й Рошфорта на досмертне заслання. Акти процесу, які обіймають чотири томи, будуть оголошені і щойно з них можна буде дізнатися про діяльність Буляжера та його товаришів.

ЛЬВІВСЬКИЙ ТРАМВАЙ.

Управа львівських трамваїв має повести два нові шляхи. Один з Цвової площі Личаківською вулицею аж до церкви Петра й Павла, а другий від Ринку через вулиці Галицьку і Баторія до стрийського парку.

ДЖ. О. КЕРВУД. 39)

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

— І коли я вас знайшов тут і ви не розплилися як дух, я подумав, чи не зіпсулося щось у моїй голові. Щось мусіло бути не так, бо гадаю, що інакше я не вчинив би був цього. Заставило мене, бачите, щоб дух міг викидати штучні вогні — тому першим моїм імпульсом було те, що я мусів впевнитися, чи ви живі.

Зі скраю топіль поза ними роздався голос, дзвінкий, дикий голос з якимсь милим звуком у собі.

— Маа-рії, — кликав голос. — Маа-ріє!

— Вечеря — кинула дівчина. — Ви прийшли саме впору. А потім маємо вертатися до дому смерком.

Серце в ньому забилося на цей звичайний тон, з яким вона говорила про його оселю, як про дім. Вона йшла попереду, а сонце гралося у мягких звоях її кіс, а він підоймив свою рушницю і пішов за нею, з очима та душею повними одної лише краси її стрункої постаті — такої направду живої, після того, як довгий час він пристав лише з духом мертвої.

Вони вийшли на отверту рівнину, мягку від трави та засіяну квітками, а серед рівнини клячав мужчина біля невеличкого вогнища. Біля нього, приглядаючись стояла дівчина з двома чорними косами, що спадали їй по плечах. Була це Неведлук. Вона перша обернулася і побачила, хто йшов з Марією Стендіш, а з правої сторони роздався знечевя смішний, тонкий вереск, що його могла видати з себе лише одна особа у світі, Кеок. Вона кинула повне наруччя патиків, що їх несла і пустилася бігом до нього, а Неведлук вища ростом і не така дика вдачею поспішала за нею. Привитавшися з ними, Алян витався зі Стемпідом, а Кеок сіла на землю між квітками і плакала. Зовсім як Кеок. Вона завжди плакала при його виїзді і плакала, коли вертався; а зараз у найближчій хвилині Кеок перша сміялася і Алян помітив, що вона вже не мала на плечах кіс, так як спокійніша Неведлук далі їх носила, лише укладала їх звоями на голові саме так, як Марія Стендіш.

Всі ці подробиці вражали його, якось неясно, недійсно. Ніхто, навіть Марія Стендіш не здогадувалася, як він силувався бути собою. В тім часі, як його змисли приходили щойно до нормального стану, вертаючись поволі, один за другим до цього життєвого пункту, з якого вивело його з рівноваги оте море радости, лише невиразно він спостерігав своїми змислами, менше важні подробиці. На скраю тундри за тополями він помітив три осідлані рени, що паслися на привязі. Він стягав наплечник, а Марія Стендіш помагала Кеок збирати порозкидані патики. Неведлук відставляла каву від вогню, а Стемпід почав набивати люльку. Він здавав собі справу, що ніхто окрім нього самого не дивувався його приходові, бо всі вони вичікували його з дня на день, як не сьогодні то завтра. Тому всіми силами він намагався привести до життя давнього Аляна Гольта. Тяжко це було — немов би мусів добувати щось погребане в темряві забуття на денне світло.

Пізніше, він не міг ніяк пригадати собі виразно, що трапилося з ним у найближчій пів годині. Найдивніше з того всього було, що напроти нього сиділа Марія Стендіш, а поміж ними було місце застелене скатертю, де Неведлук порозкладала вечерю — та що це була та сама ясноока, Марія Стендіш, що сиділа напроти нього при столі, в їдальні корабля „Нома".

Щойно тоді, коли дівчата відїхали верхи на ренах, почерез тундру в напрямі фарми, а він стояв сам зі Стемпідом Смітом на скраю топіль, почало налягати на нього ціле море питань, що призбирувалися аж до тої хвилини. Кеок піддала гадку, щоб вони всі три поїхали наперед. Він помітив, як поквапно Марія Стендіш підхопила цю гадку. Після розмови там серед топіль вони не розмовляли в гурті більше. Вона усміхнулася до нього відїжджаючи, а здалека помахала тільки на прощання рукою також, як махала Кеок і Неведлук. Коли вони так їхали в теплому сяйві при заході сонця, Алян дивився вслід за ними і був би так дивився мовчки, доки вони не щезли б з виду, якби рука Стемпіда не поклалася на його рамені.

— А тепер берися за справу, Аляне, — сказав Стемпід. — Я чекаю. Всунь мені, що влізеться!

(Далі буде.)

Україною", що в ніякому разі не могла претендувати на якийсь офіційний мандат.

Супроти Клеманса та його оточення, очевидячки ми не можемо мати закидів: вони міркували й діяли, як французькі діячі, що було не тільки їх правом, але й обовязком. Але український історик, що опсвідатиме події 1917—1918 року геть пізніше, коли нас усіх уже не буде на землі, напевно засудить тих українців, що проти дійсного уряду, проти офіційної української політики, будували з генералом Табуї фантастичні проекти, за які пізніше Україна мусіла заплатити так дорого. Бо без „Молодої України" перможець-Антанта моглаб закидати Україні, як Литві, Румунії тощо мир з Німеччиною і більше нічого. Завдяки діяльности „Молодої України" до всього цього приєднався закид у „зраді" і в „подвійній грі".

Я не хочу цим сказати, що „Молода Україна" дійсно провадила подвійну гру. Ні, за вийнятком деяких авантурників, поміж якими перше місце займав славнозвісний Моркотун, це були чесні патріоти, симпатики Франції, але їх вина полягає в тому, що вони поза спиною Ради провадили свою окрему політику з чужинцями, яка потім так помстилася на Україні. Правда, під цим оглядом „Молода Україна" твердо стояла на історичній традиції, сумній що й казати традиції України. Скільки то разів за ввесь час нашої історії поза офіційним і явним урядом знаходилася якась „фракція", що на свою власну руку провадила з чужинецькими чинниками, політику відмінної від тої, яку тоді мав справжній український уряд? Зайве тут цитувати ці історичні преценденси: кожний українець знайомий з історією, знає їх.

(Далі буде). Ілько Борщак.

ПОВОРОТ ГОРТІЯ З ПОДОРОЖІ ПО КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

БУДАПЕШТ, 13. 8. ПАТ. Реґент Горті з дружиною вернувся нині до своєї літньої резиденції в Ґеделе по 4-денній подорожі по т. зв. Горішнім Краю та Карпатській Україні.

—o—

ДИМІСІЯ ЄГИПЕТСЬКОГО УРЯДУ.

КАІРО, 13. 8. ПАТ. Король Фарук приняв димісію уряду прем. Магмуд Паші.

—o—

ПРИСПІШЕНИЙ ПОВОРОТ ПРЕМ. ДАЛЯДІЄ І НАРАДИ В ПАРИЖІ.

Французький уряд зберігає спокій, але слідкує за подіями дуже уважливо. Прем. Даладіє вернувся до Парижа вже в суботу, хоч його відпустка кінчилась щойно в понеділок. По приїзді до Парижа прем. Даладіє відбув негайно довгу конференцію з мін. Бонне, який опісля розмовляв з британським шарже д' афер Кемпбелем.

ЗНАМЕННА МАНІФЕСТАЦІЯ ШВЕЦІЇ І НОРВЕГІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 13. 8. ПАТ. В місцевости Еда на шведсько-норвежському кордоні відбулося нині свято з нагоди 25-ліття від поставлення ґранітового обеліску, що має символізувати братерство обох скандинавських народів. У святі взяли участь між іншими міністри закордонних справ Швеції і Норвегії: Сандлер і Кот та міністр внутрішніх справ Данії Дальґард. Міністри Кот і Сандлер виголосили сердечні промови підкреслюючи солідарність і співпрацю шведського і норвежського народу.

СТРАШНІ ЗАЛІЗНИЧІ КАТАСТРОФИ.

НЮ ЙОРК, 13. 8. ПАТ. В місцевости Рено у стейті Невада дійшло нині до катастрофи полудневого трансконтинентального експресу. Причиною катастрофи було злочинне розкручення рейок на одному з залізничих мостів. Експрес минаючи міст з повною швидкістю упав з висоти кільканацятьох метрів до ріки. Дотепер устійнили, що в катастрофі згинуло 19 осіб, ранених є понад 65 осіб. Поліція шукає за злочинцями, які розкрутили рейки.

В неділю пополудні вискочили з рейок два вагони нюйорського метра з невідомої причини. Коло 20 осіб важко і легко ранених.

БУКАРЕШТ, 13. 8. ПАТ. Недалеко стації Пєтроя дійшло минулої ночі до катастрофи сімпльонського експресу, підчас якої було 15 осіб убитих і 25 ранених.

СТОКГОЛЬМ, 13. 8. ПАТ. На летовищі Ґеґернес під Стокгольмом дійшло до летунської катастрофи. Військовий літак упав на землю і розбився. Трьох членів залоги згинуло.

БОГОТА, ПАТ. В Санта Марта дійшло до залізничої катастрофи, де наїхали на себе два поїзди. В катастрофі згинуло 9 осіб, 4 було важко ранених.

Приспішені наради військових місій у Москві.

МОСКВА, АТЕ Штабові наради в Москві почались у суботу в год. 11-ій передполуднем під проводом марш. Ворошилова. На першому засіданні обговорили технічні справи та порядок нарад. Знаменний факт, що на час переговорів марш. Ворошилов візвав до Москви команданта київської военної округи Тимошенка та команданта білоруської военної округи Ковалева. Московські політичні кола пояснюють, що совітська делегація змагає до того, щоб у першу чергу обговорити практичні справи військової співпраці з В. Британією та Францією. Слід згадати, що командант київської военної округи Тимошенко належить до найвизначніших старшин червоної армії і перед кількома місяцями дістав ступень командора першої кляси, себто найвищий військовий ступень по маршалові в СССР. Далі цікаве, що заступник комісаря закордонних справ Патьомкін був присутній і підчас авдієнції шефів обох військових місій в Молотова і на обіді, яким гостив маршал Ворошилов членів місій в палаті Спіридинівка. Обід подавали на порцеляні царя Миколи I. Підчас обіду виголосив коротку промову Ворошилов, на яку відповіли шефи обох місій.

МОСКВА, 13. 8. ПАТ. Члени військової британсько-французької місії почали в неділю наради в год. 11-ій з представниками совітської делегації, що тягнулись три години. Пополудні відбулося засідання членів обох місій у британській амбасаді. В порозумінні зі совітською делегацією устійнили, що засідання всіх трьох делегацій будуть відбуватися щоденно.

ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТ НЕ ЗВЕРТАВСЯ З ЛИСТОМ ДО СТАЛІНА.

МОСКВА, 13. 8. ТАСС повідомляє: Вістки польської преси, будьтоб през. Рузвельт звернувся з листом до Сталіна з пропозиціями заключити негайно договір з В. Британією та Францією, не правдиві.

—o—

Японія погрожує СССР. репресіями.

МОСКВА, ПАТ. ТАСС повідомляє, що синдикат робітників нафтових копалень та японське т-во до експльоатації нафтових копалень на північному Сахаліні підписали договір. Він передбачує підвишку винагороди на 15%. Совітський уряд уповажнив японських концесіонерів спровадити додатково 300 японських робітників і к. 30 урядовців.

ТОКІО, 13. 8. У міністерстві закордонних справ відбулася нарада при участи мін. Аріти, представників міністерства війни та торговлі і промисловців, на якій обговорили положення японських підприємств, що експльоатують копальні вугля і нафтової ропи на південному Сахаліні. На нараді оголошено комунікат, який стверджує, що незважаючи на заключений договір у Москві у справі умовин праці совітських робітників в японських підприємствах, положення не поправилося. Комунікат закидає совітській владі нещирість і намагання знищити японські підприємства на Сахаліні. Совіти не дали, незважаючи на обіцянку, відповідної кількости робітників і внеможливлюють японським підприємствам спровадити японських робітників. Японська влада дала візи ледви 300 японським робітникам тоді, як до нормальної праці треба підприємствам бодай 900 нових робітників. Японія — кінчить комунікат — не може перейти до денного порядку над поставою совітської влади і тому на нараді розглядали проєкти евентуальних репресій Японії.

—o—

Сильна кампанія німецької та італійської преси проти Польщі.

БЕРЛІН, 13. 8. ПАТ. Німецька преса з „Фелькішер Беобахтером" на чолі веде далі кампанію проти Польщі, виступаючи тепер з твердженнями про злоганну небезпеку для [illegible]енту через Поморя. Німецький часопис доходить до висновків у своїх напастях, що загальна основа комунікації нібито загрожена і пише, що справа зближається до розвязки в цілій ширині.

Дальшою темою німецьких нападів на Польщу є твердження, що Польща почала війну проти німецької меншини кидаючи визов великій Німеччині, яка мусить дбати про життєві права німців не лише з терену Німеччини.

РИМ, 13. 8. Одночасно нагальну кампанію проти Польщі повела італійська преса, яка розводиться — пише краківський ІКЦ. — над „самогубством польського народу" і „четвертим розбором". Характеристична під тим оглядом стаття офіційного тижневика „Реляціоні Інтернаціонали", який переконує Польщу, що вона не є ніякою великодержавою. Одночасно висловлює опінію, що „Німеччина хоче Гданська, але не хоче ні кусника польської території". Цікаве, що Німецьке Інформаційне Бюро пропустило цей останній уступ італійського тижневика.

З Берліна і Риму надходять вістки, що Мусоліні висуває проект конференції чотирьох, яка радилаб над проектом, що його передасть комісар Буркгардт.

БЕРЛИН, 13. 8. ПАТ. Німецька преса у своїх нападах на Польщу починає обговорювати історію Польщі інтерпретуючи її у своєрідний спосіб. Прикладом може бути твердження німецьких часописів, що це лише „ліберально-романтичне" пояснювання історії і „велика пропаґанда" зробили з розборів, того „розумного акту державних мужів і політичної конечности" історичну несправедливість супроти польського народу. Слід ствердити, що всі ці статті на одно копито. Німецькі пропаґандові кола хочуть підорвати довіря союзників до Польщі при допомозі сфабрикованої на німецький спосіб історії Польщі.

—o—

Заява нового еспанського уряду.

БУРҐОС, 13. 8. ПАТ. Перше засідання нового еспанського уряду відбулося в суботу вечром. Безпосередньо по засіданні оголошено заяву уряду, яка стверджує між ін., що метою нового уряду „перевести успішну відбудову багатств краю". Знищення, спричинене війною, каже передбачувати, що господарська відбудова краю буде вимагати деяких жертв. Заява уряду кінчиться покликом до єдности всіх еспанців у дусі дисципліни і віри, що оживлює край.

Новопризначений еспанський міністр закордонних справ ген. Байґбедер перебрав у неділю урядування від свого попередника ґен. Хордани.

ПОЖЕЖА ГОЛОВНОГО ЕСПАНСЬКОГО АРХІВУ.

АЛЬКАЛЯ ДЕ ГЕНАРЕС, 13. 8. ПАТ. В суботу вечором вибухла пожежа в будинку, в якому приміщувалися головні еспанські архіви. Відділи війська і фаланґістів почали негайно виносити скрині з мунiцією з долішних частин будинку. По кількагодинній акції відділи пожежної сторожі з Мадриду вгасили вогонь. Пожежа знищила частину монастиря Лос Бернардас. Усі цінніші предмети вдалося врятувати. Пожежа повстала з необережности дітей.

НОВИЙ ІТАЛІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР В ЕСПАНІЇ.

РИМ, ПАТ. Урядово повідомляють, що італійський уряд відкликав дотеперішнього свого амбасадора в Еспанії гр. Віоля ді Кампальто. Його наслідником буде ґен. Ґамбара, дотеперішній шеф італійської військової місії в Еспанії.

ПОВОРОТ КАРДИНАЛА ҐАСПАРІ З АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Кардинал Ґаспарі відїхав у суботу на кораблі „Рекс" до Риму по кількатижневім побуті у Злучених Державах. Відїзджаючи кардинал Ґаспарі підкреслив, що його подорож мала зовсім приватний характер

Сензаційні арештування в Токіо.

ЗМОВА НА ЖИТТЯ БРИТІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА В ТОКІО?

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Згідно з фрагментаричними вістками з японських політичних кол поліція слідкує уважливо за оживленим рухом крайно націоналістичних кол, зокрема членів поширених терористичних організацій, які вели оживлену акцію в 1932 і 1936 роках. **До першого арештування дійшло 15. липня на залізничому двірці в Токіо. Тоді поліція арештувала трьох молодих людей, які зізнали, що задумували взяти участь в протибритійських маніфестаціях у Токіо і підготовити „ліквідацію" деяких осіб, які стоять близько престолу, зокрема гр. Нобуакі Макіно, сторожа приватної печатки і міністра цісарського двора Курані Юаса.** В добре поінформованих колах не беруть поважно цієї афери, але побоюються, щоб крайно націоналістичні елементи, між ними фанатичні загорільці, підбехтані пропаґандою, не довели до важних подій. Поліція привязує більшу вагу до арештувань, що їх перевела менше більше в тому самому часі в іншій місцевости, де між арештованими є мужчина, якого підозрівають у підготові терористичних атентатів на високих достойників у Токіо. Ці побоювання тимбільше оправдані, що згаданий мужчина брав мабуть участь в убивстві прем. Інукаї 15. травня 1932 р. і в 1933 р. в ославленій акції „очищення терором". В помешканні арештованого поліція знайшла бомби. Поліція і влада зберігає мовчанку у справі арештуван.

ЯПОНІЯ НЕ ГОДИТЬСЯ НА ПЕРЕГОВОРИ НА НОВИХ УМОВАХ З В. БРИТАНІЄЮ?

ЛЬОНДОН, 13. 8. ПАТ. Офіційні анґлійські кола запевняють, що нові інструкції, пересланi британському амб. Крейґі в Токіо обіймають між іншим згоду на видання 4-ох китайців, яких підозрівають за вбивство Чен-га і вказівки в адміністраційних та поліційних справах на терені концесії в Тієнтсіні. Інструкції не обіймають ніяких вказівок у фінансових справах, зокрема щодо депозитів китайського зрібла в анґлійських і французьких банках на терені концесії. Ці справи — на думку анґлійських політичних кол — не дозріли ще до вирішення і що до них радять тепер уряди в Льондоні, Парижі і в Вашинґтоні.

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Командант японських військ у Тієнтсіні ґен. Муто, який був провідником делеґації японської місцевої влади на переговори з В. Британією, виїзджає в понеділок в год. 6-ій рано з Токіо до Тієнтсіну. **Ґен. Муто заявив нині вдруге, що японська делеґація не згодиться на переговори на умовинах, що їх пропонує британська делеґація, себто, щоб над адміністраційно - політичними і фінансовими справами радити окремо.**

Вчора пополудні відбулася нарада в міністерстві закордонних справ у справі дальших японсько-британських переговорів. **По нараді дир. Като відвідав амб. Крейґі і заявив, що Японія згодиться на дальші переговори лише тоді, якщо повновласти британської делеґації розтягаються на політичні теми й на економічні справи.**

ПРОТЕСТ КИТАЮ.

ЧУНКІН, 13. 8. ПАТ. В китайських політичних колах велике схвилювання викликало рішення В. Британії видати японцям 4-ох китайців. Їх видача є однозначна з присудом смерти. Китайський уряд зголосив формальний протест проти їх видання японській владі.

БОМБОВИЙ ЗАМАХ У ШАНГАЮ.

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Дня 13. ц. м. японці святкували другі роковини здобуття міста. У Шангаю відбулася дефіляда японського війська перед памятником перемоги японських на східнім передмістю Шанґаю, де командант ґарнізону склав вінець. Командант японської фльоти на китайських водах адм. Оікава стверджує в денному приказі, що японські війська подвоять свої зусилля, щоб устійнити новий лад на Далекому Сході. У британській концесії в Шангаю невідомі справники підкинулої ночі нову бомбу страшної сили, вибух якої вбив 11 осіб.

Нарада прем. Далядіє і мін. Бонне з німецьким амбасадором.

ВІДІЗД НІМЕЦЬКОГО АМБАСАДОРА ДО БЕРЛІНА.

СТРАСБУРҐ, 13. 8. ПАТ. Французька преса пише, що при кінці минулого тижня Отто Абец хотів вернутись до Франції на основі важної французької візи. Одначе його не пустили на кордоні і він мусів вернутись до Німеччини.

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Прем. Далядіє і мін. Бонне приняли нині німецького амбасадора в Парижі гр. Вельчека у справі Отто Абеца. Підчас розмови на цю тему — повідомляє Авас — прем. Далядіє і мін. Бонне заявили амб. Вельчекові, що не висовують проти Абеца закиду шпигунства. Одначе додали, що його присутність на території Франції небажана і тому не дістане виїздової візи до Франції.

В неділю в год. 19. 15 німецький амб. фон Вельчек виїхав з Парижа до Берліна.

—о—

Словацький посол вияснює.

БРАТИСЛАВА, 13. 8. ПАТ. Словацький посол у Будапешті переслав мадярському міністерству закордонних справ ноту, в якій рішуче дементує твердження, будьтоби прем. Тісо в низці промов виступив проти Мадярщини і вжив слів, що ображають мадярський уряд і нарід. Нота стверджує, що тут іде про непорозуміння, до якого дійшло на основі помилкової інформації про зміст промови словацького премієра.

Зі судової салі.

ПРИСУД ЗА УЧАСТЬ У ДЕМОНСТРАЦІЙНОМУ ПОХОДІ.

В суботу 12. ц .м. вполудне предсідник апеляційного трибуналу Яґодзінський оголосив присуд у справі 41 українців (-ок) з Красного, Острова, Русилова і Куткора, проти яких відбулася апеляційна розправа в пятницю 11. ц. м. Отже апеляційний суд затвердив вину і кару щодо тих усіх засуджених, яких трибунал окружного суду в Золочеві засудив за провину зі ст. 163 кк. (за участь у демонстраційному поході). Далі затвердив вину і кару тим засудженим за провину зі ст. 152 кк. (за зневагу польського народу, якої допустилися окликами підчас походу), яких сильно обтяжили прокураторські свідки підчас розправи в Золочеві. Інших засуджених, яких прокураторські свідки безпосередньо не обтяжували, апеляційний суд увільнив від вини і кари за провину зі ст. 152 кк. Вкінці трьом засудженим молодим українкам: **Еві Кук, Ользі Тиктор і Софії Маґбі** припинив виконання кари на [illegible]

МІН. ЧЯНО В МУСОЛІНІЯ.

РИМ, 13. 8. ПАТ. Мін. Чяно поїхав безпосередньо з летовища до Мусолінія, щоб скласти звіт зі своїх розмов з мін. Рібентропом і канц. Гітлером.

СПОРТ.

ГОСТИНА УКРАЇНИ В КАЛУШІ.
ОДНА ПЕРЕМОГА — ОДНА ПРОГРАНА.

Калуш, 13. 8. 1939. Довго ожидані відвідини репрезентаційної одинацятки чорно-червоних принесли чисельно зібраній українській публиці деяке розчарування, бо несподівану та зовсім не почесну програну з ТЕСП-ом. Цієї програної не могла навіть осолодити і гарна гра львівської дружини в зустрічі з тутешньою Б-клясовою Зорею. Видців було багато, першого дня к. 1200, другого рекордова в Калуші скількість 4000. Очевидно, що найбільше української публики, бо на змаганнях явилися глядачі не тільки з усіх ближчих сіл, але навіть із подальших гірських місцевостей. Можна собі уявити їх розчарування та огірчення, коли зустріч із ТЕСП-ом, яка була справжньою сензацією калуського сезону, закінчилася програною, якої ніяк не могли осолодити ні паради, привіти, ні навіть оправ- [illegible]

УКРАЇНА — ЗОРЯ 7:0.

Україна перемогла високо калуську українську дружину і здається, що при більших зусиллях ця перемога була би ще вища. Чорно-червоні перевищали під кожним оглядом свого противника і просто бавилися ним. Проте, не зважаючи на таку перевагу України гра була гарна, бо Зоря грала амбітно й намагалася раз-у-раз відгризатися свому рутинованому противникові. З цих змагань виходила публика зовсім вдоволена, бо бачила гарну, джентельменську та амбітну гру без ніяких „посторонніх впливів".

Інакше було другого дня:

ТЕСП — УКРАЇНА 3:1 (1:0).

ТЕСП грав у дванацятку, бо його дванацятим грачем був судля п. Кравчинський із Станиславова (про нього міг би дещо сказати Пролом), який робив усе можливе, щоб попсувати гру. Він теж наказав до України карного, якого ніхто не бачив і ніхто не сподівався (а вже мабуть найменше грачі ТЕСП-у) та якого теж Ґнура не боронив. Він теж не признав зовсім правильно стріленних Україною воріт. Особливою опікою судді тішився теж Романець. Словом про правильну гру годі було думати, тому теж змагання не були ні цікаві, ні гарні. ТЕСП виступив із кількома новими грачами, але й на такий відновлений склад ТЕСП-у вистачав ослаблений склад України. Чорно-червоні спершу злегковажили собі противника, колиж у другій половині вони забралися з усіх сил до праці, було вже трохи запізно та трохи... подбав про те суддя. Треба признати, що дружина чорно-червоних грала у другій половині дуже жертвенно й амбітно. Найкращими були Маґоцький та Скоцень. Одинокі ворота здобув Мікльош головою. Найслабше випав Каратницький (мабуть виснажився першого дня) і Левицький, який був зовсім слабий.

СКАЛА ЗДОБУЛА УДРУГЕ ЧАШУ СТРИЯ.

Минулої неділі закінчився у Стрию турнір стрийських дружин за чашу Стрия. Як минулого року, так теж і цього, чашу здобула Скала, перемагаючи у вирішній зустрічі свого грізного суперника Стриянку 1:0. З резервою стрийської Погоні осягнула Скала вислід 6:1, а РКС-ом 5:3.

ПЕРЕМИШЛЬ. СЯН — ПОЛЬНА 2:2 (2:0)

Управа Сяну не держиться доброї тактики, що каже дружині ввесь час грати зі слабшими противниками. Таким чином грачі без відпочинку виснажуються та одночасно нічого з таких змагань не користають. Сян вів уже в сьогоднішній зустрічі 2:0, одначе змагунам не стало сил та охоти на другу половину. Ворота здобув Турко з карного та одні з акції нападу. Сян грав без Гуцула. Слабо випав Неофіта, в нападі вдоволяли: Турко й Бардин.

Суддював проф. Романець.

ПЕРЕМИШЛЬ. **ПОЛЬОНІЯ — ЕЛЕКТРІВНЯ 6:1 (2:0).**

ТЕРНОПІЛЬСЬКА А-КЛЯСА.

ТЕРНОПІЛЬ 13. 8. **КРЕСИ — ПОДІЛЛЯ 6:1 (0:1).**

Сьогодні почався в Тернополі мистецький сезон. Поділля почало його нещасливо, бо програло високо з Кресами. Українська дружина грала першу половину добре, на другу не стало сил, мабуть вакаційна перерва та недостача тренінгу далася так у знаки. Поділля повинно пригадати собі сумний досвід із минулого року та відразу почінати мистецькі змагання з в повною енергією, завзяттям, щоб на весну не було запізно. Програну української дружини оправдує те, що судді виключив у другій половині одного змагуна Поділля, та, що воротар скрутив собі руку, так, що в дійсності Поділля грало останні хвилини в девятку.

КРЕСИ — ПОДІЛЛЯ 4:1 МИСТ. ЮНІОРІВ.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІҐИ.

ПОЗНАНЬ. **ЮНАК (Дрогобич) — ЛЕҐІЯ 1:1 (1:0).**

Ворота для Юнака здобув Гурський.

КАТОВИЦІ. **ШЛЕСЬК — СЬМІҐЛИ 2:1 (1:0)**

ІНШІ ВИСЛІДИ.

ЗОЛОЧІВ. **ЛЬВІВ II. — ЗОЛОЧІВ 5:1 (1:0).**

Міжмістові змагання закінчилися перемогою львівської запасної одинацятки. В золочівській репрезентації грали грачі Орбу та по одному з Янівa й Русалки (Стрий).

Львів. **Гасмонея — Ґази (Східниця) 2:1 (2:1).**

Ряшів. **КПВ (Познань) — Ресовія 3:1 (1:1).**

Варшава. **Гунґарія — Польонія 3:0 (3:1) і 4:1 (3:1).**

Братислава. **Рейдез. Словаччина — Погонь (Львів) 4:0 (3:0).**

Братислава. **Погонь — Братислава 3:2 (2:2).**

Мостиська. **Чувай (М) — Резерва (Ряшів) 2:1 (1:0).**

Змагання за вхід до А-кляси. Новиком перемиської А-кляси стає Чувай.

Львів. **Чорні — Світезь 3:2 (3:1).**

Львів. РКС — Рекорд 2:0 (2:0).

Львів. В. Орел — Погонь І Б 8:3 (8:1).

Львів. Луг — Гапоель 5:2 (1:0). Ворота для Лугу здо- [illegible]

Сторінка без політики.

ЯПОНСЬКА ДРАМА.

Реквізити, костюми, характеризація, декорації, уся вистава взагалі задовільні, іноді навіть без найменшого закиду. Під оглядом технічним японські театри не уступають зовсім европейським. Але сценічне мистецтво є там зовсім бездушне; таке враження, що це не живі люди, а якісь ляльки, маріонетки, порушувані шнурками, з яких виходять кумедні примітивні звуки. Куди краще стоїть драма. Драма має в собі чимало кольориту і чисто японських народніх прикмет. Відчувається, що гра виконавців щира, що всякі їх переживання пливуть із серця. Величезних успіхів досягають японські артисти мімікою.

Японська публика зі щиро-дитячим захопленням слідкує за розвитком дії такої вистави. При найменшому дотепі глядачі просто вибухають гомеричним сміхом, зі запертим віддихом переживають разом з артистами трагічні сцени, тремтять з жаху при традиційних самогубствах „гара-кірі", чи кривавих екзекуціях, без яких не обходиться ніяка японська вистава.

Під впливом Европи почали зявлятися в Японії також песи з модерного життя. Час вистав скорочують до кількох годин, а на сцені поруч з мужчинами грають жінки. Не лише артисти, але й публика убрана по европейськи. Часом замість одної песи дають кілька коротких одноактівок, або такі одноактівки лучать з балетом чи виступами поодиноких артистів (ревійовий театр). Та на щастя поруч з цим европеїзованим театром й досі залишились ще старі клясичні театральні вистави, в яких европеєць може студіювати староянонські аристократичні театральні традиції. Ще досі влаштовують в аристократичних родинах у Токіо традиційні вистави, на які скликають вузький гурток знайомих. Це так звані „старі гри Но". Старий цісар Гірогіто ніколи не вступив до публичного театру і визнавав лише „Стару гру Но", яку виставляли в його палаті.

Цікавий цирк японський. Та треба підкреслити одну його характеристичну рису: нема в ньому коней і диких звірів. Прегарні є пописи зручних акробатів та силачів, комічні пантоміми. На ці видовища ходить майже виключно простолюддя. Сметанка японського товариства не відвідує цирку ніколи.

Найбільше улюбленим видовищем у Японії є боротьба псів, грище жахливе і огидне. Юрба цікавих заповнює просторі „собачі стадіони". Тут побиваються об заклад, грають у свого роду тоталізатор. Власники псів, що беруть участь в боротьбі, повні гордости і почуття ваги такого виступу. Їх „змагуни" голодні, бо перед боротьбою навмисне їх не кормиться, отже розюшені. Їх виганяють на арену. Спеціяльними штучними способами нацьковують одних проти одних. Боротьба почалася. Гострі зуби впиваються,в що попаде. Шерсть летить, чути писк, скавуління, деколи передсмертний харкіт догризаного пса. А юрба реве з радости. Радісно витають витязя, оплескують його власника. Таксамо в сонячній Еспанії, тисячі глядачів з запертим віддихом слідкують за ходом боротьби тореадора з розюшеним биком.

б. С. К.

РОЗКОПИ В АЛЯЛЯХА.

Англійський археольоґ Леонард Уллі звідомляє про знахідки які знайшов при розкопах старинного міста Сирії Аляляха, віддаленого 15 миль від Антіохії. Свої розкопи він почав іще минулого року і тоді викопав замок короля Нік-ме-па, що панував півтора тисячі років перед Христом. Під руїнами цього замку є сліди ще старинної будівлі, мабуть ще з часів Гамурабія. Цей замок був обведений муром, у формі прямокутника, широкий на 85 стіп, довгий 200 стіп. Замок був поділений на дві частини: в одній були приймальні кімнати, у другій мешкання короля. На поверхі знаходилось три кімнати, з мармуровими колюмнами посередині, що піддержували покрівлю. З царських кімнат одна дуже зацікавила археольоґів. Вхід до неї був замурований, а з її середини вели східці до маленької кімнатки переповненої дорогим посудом. Побіч неї була ще одна кімната, а в ній коробки з людськими кістьми.

Розкопи Уллі дали багатий і цікавий історичний матеріял. Знайдені посуди свідчать про походження з доби Трої і кипрської цивілізації. В 17. і 18. столітті перед Христом, Аляльях було осередньою точкою, де сходились купецькі каравани, що проходили з Кипру на схід і на захід в Анатолію. Ділову переписку полагоджували клиновим письмом. Замок Нік-ме-па дуже схожий із замком Кноссоса і в його орнаментиці сліді впливи кретійської культури.

КАСИНО НА ВОДІ.

При південних берегах Каліфорнії, три милі поза смугою води, що належить до території Злучених Держав стоїть на якорі корабель, перемінений на велику салю гри. Колись це був вантажник для перевозу вугілля. У стейті Каліфорнія азартні гри заборонені, отже підприємці хитро обходять закон, заманюючи людей из море. 111 моторових човнів перевозить гостей з пристані Санта Моніка. Хто пропиндрить усе до нитки, того відставляють на беріг задурно. Кожна моторівка бере по 70 пасажирів. Човни їздять туди і назад безупину, завжди повні. Пересічно щомісяця має касино яких 30.000 гостей і 30.000 долярів чистого доходу. Власником касина є колишній контрабандист алькоголем Toні Стрел, що має під собою 350 урядовців, які заробляють разом 5.000 долярів денно. Касино має рулетку, китайську льотерію, столики дс покера і 300 автоматів для азартних гор.

Лікувальні засоби яблук.

Батьківщиною яблука є імовірно Вірменія. Звідсіля ще в доісторичних часах його перенесли до Єгипту, а зголом до Европи. Мусіло це бути дуже давно, а свідчать про це знаходи в дуже старовинних житлах Франції та Швайцарії. Крім того згадки про яблука подибуємо в давніх переказах. Спочатку кращі породи яблук були доступні тільки упривілееним верствам громадянства, а й сьогодні вони ще не багато поширені. А шкода, коли зважити, що вони мають у собі дуже багато лікувальних засобів. В околицях, де їдять яблук багато, люди зовсім не хворіють недугою нирок. Яблуко знаменито вгашує спрагу, бо спонукує слинівки (слинові залози) до густих виділин. Яблука. дуже помічні при лікуванні недуг печінки, кишок, мочових доріг і віддихових доріг. Істнує теж загальне переконання, що коли зїсти яблуко перед сном, оминемо безсонниці. Фосфор, що знаходиться в яблуку зміцнює нерви, спонукує мізок до діяння. Слід при цьому завважити, що сире яблуко краще діє на організм, ніж варене, бо більше в ньому вітамін. Воно дуже легко стравне, бо за півтора години можна його зовсім стравити.

Нова антропольоґічна знахідка.

Д-р Блянк, професор університету в Пізі знайшов у печері на Монте Феліес Цірко (коло 100 км. на південь від Риму), череп неандертальської людини. Перший такий череп знайшли в Італії кілька років тому. Проф. Блянк обслідуючи печери на Монте Цірко, віднайшов сліди моря, що колись їх заливало. На цій основі італійський учений обчислив, що знайдений череп має 70—130 тисяч років. На підложжі печер, де зроблено це відкриття, знайдено кістяки передпотопних звірів типу коня, оленя, свині, як теж слона. Знайдений череп має рани в околиці правого тімені, що наводить на здогад, що його власник згинув в боротьбі. Будовою череп зовсім схожий на неандертальський череп а величиною пригадує череп знайдений тому кільканадесять літ у Шапель-о-Сен.

—о—

Які бувають престоли?

Одна торговельна американська фірма з міста Бруклін почала висилати до Африки фотелі для стрижіїв. Міг би хто гадати, що мурини почали наслідувати европейське жіноцтво і стрижуть свої кучері. Новітні фотелі, яких уживають стрижії подобалися незвичайно ріжним місцевим королям, бо такі фотелі крутяться, мають рухоме опертя на голову і на них можна підноситися і опускатися. Фабрики виробляють деякі фотелі з нікелю, що блищить як срібло. Очевидячки, що африканські королики платять за такі престоли більше, ніж фризієри.

—о—

У Франції відкрили нафту.

В околиці французького міста Сен-Годанс відкрили нове нафтове джерело, одно із найбільших у Франції. Перші ознаки щодо цього місця знайшли інжинірі при кінці червня. Зараз після цього почали там копати шахту і 14. липня дійшли до глибини 1520 метрів. Тоді зі страшною силою пробився з нетрів землі ґаз, який викинув на верх сотні тон грязюки. Шахту покищо замурували. Знавці ствердили, що ґаз спричинений покладами нафти. Уже тепер над шахтою вибудували 40-метрову металеву вежу, якою вибухатиме нафта. Ще кілька тижнів тому французький уряд замовив більшу кількість нафти у Злучених Державах, щоб ними доповнити свої незадовільні запаси.

—о—

Пси почтовими урядовцями.

Міністерство почт і телеграфів має завжди багато клопоту з каблями під землею, коли дріт прорветься. Англійська почта знайшла тепер спосіб, як відкривати місця, де псується під землею дріт. Тепер у проводах застосовують англійці ґаз, який дуже нагадує запах кота. Там, де той ґаз проривається, пес пущений під землею негайно відчуває неприємний для нього запах і починає там копати яму. Пси виконують цю службу швидше і дешевіше, як люди, тимто і стали почтовими урядовцями.

ГУМОР.

ЛЬОЯЛЬНІСТЬ, ЧИ ЗЛОБА?

Один професор університету в Единбурґу на своїй таблиці вивісив таке оголошення:

„Проф. Вільсон має честь повідомити своїх слухачів про високе відзначення, яке дістав. Його призначили особистим лікарем Королевої".

В годину пізніше під цим оголошенням хтось додав перші слова державного гимну.

„Боже, бережи королеву!"

ЛІПШЕ НЕ ТРЕБА.

— Чому ви не пішлете свого сина до школи гикавих?

— А нащо? Він дуже добре гикається!

СПІЗНЕНЕ ЩАСТЯ.

Вдова по Кацові, якого переїхало авто, дістала 25 тисяч відшкодування.

— Почувши це Піпман зідхнув глибоко:

— Бідний Кац! Якби він утішився!...

ЧУДО.

В жидівськім товаристві оповідають собі про чудо. Забирає голос старий Піґерман:

— Одного разу сиджу сам в кімнаті. Була темна ніч і довкола тиша. Нараз чую, немов плюск води. Надслухую, так — чую цілком виразно, як щось хляпається в воді. Мене заморозило. Мене огорнув великий страх, але йду подивитися, що це таке. Входжу до кухні і бачу, а то моя Реґінця миє собі ноги...

— Вибачте, але ви хотіли оповісти про чудо...

— Ну, так, а то може не чудо?!

ПРИЄМНА ЗУСТРІЧ.

В лісі зустрічається двох арештантів і поліцай.

Поліцай: (підносить заспокійливо руку) — Не бійтеся, я вязень, що втік із вязниці, перебраний за поліцая!

— Ха, ха! А ми поліцаї, що перебралися за вязнів!..

НОВИНКИ

15
СЕРПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 2. серпня 1939.
Пер. м. св. Ст.
Літ. Успення Пр. Б.
Сонце: схід 4.13, захід 18.43.
Місяць: схід 5.10, захід 19.05

Завтра: 16. серпня. Середа
Ст. ст. 3. серпня 1939.
Ісаака і ін. прп.
Лат. Йоакима.
Сонце: схід 4.15, захід 18.41.
Місяць: схід 6.35, захід 19.37.

—o—

— **Воєвідський уряд у Львові** розвязав руханкове т-во „Сокіл" у Перемишлі і в перемиському повіті, на чолі якого — як каже комунікат — ПАТ-а — стояв арештований перед двома тижнями Осип Сенечко.

— **Посвячення православної церкви.** На днях відбулося посвячення нової православної церкви в Мишині пов. Коломия на терені станиславівської епархії. Посвячення нової православної церкви довершив протоєр. Г. Павлишин в асисті оо. Ст. Пашкевича з Галича, Прокопа Вальченка з Долішнього Кута, о. Петра Саковича з Коломиї та дякона Петра Швеця.

— **Сензаційна боротьба за престіл вірменського архиепископа у Львові.** Римо-католицька Митрополича Консисторія у Львові заперечила вістку, що її подав львівський „Дзеннік Польскі" про призначення двох нових польських архиепископів та кількох епископів. У звязку з тим „Дзеннік Польскі" виясню́є, що редакція дістала телефонічно вістку від кс. К. з римо-католицької консисторії у Львові про згадані призначення польських церковних достойників. Одночасно „Век Нови" повідомляє, що у Львові йде від довшого часу боротьба і тайні інтриги у звязку з необсадженим вірменським митрополичим престолом. Найріжніші поголоски в цій справі спричинюють багато прикростей згаданим номінатам. В останньому часі інтриганти пустили навіть поголоски про кс. д-ра Ромашкевича, про істнування якого вірменська Митрополича Консисторія у Львові взагалі нічого не знає.

— **Ледви 219 лікарів на Поліссю.** В 1938 р. було в Польщі 12.917 лікарів. Більше як половина, бо 6.853 лікарів ординує по великих містах, 5.598 по менших містах і лише 1.466 по селах. Відсотково по великих містах припадає на 10.000 населення аж 17.3 прц. лікарів, тоді як пересічно на 10.000 населення Польщі припадає 3.7 прц. лікарів. У самій Варшаві було 2.816 лікарів, у львівському воєвідстві 1.653 лікарів, у краківському воєвідстві 1.333, в познанському воєвідстві 886, в лодзькому 850, у варшавському воєвідстві 476., на Поліссі 219, а в новгородському воєвідстві 205.

— **До Берези Картуської.** Міністерство внутрішніх справ веде далі превенційну акцію супроти непоправних проступників, які загрожують життю і майну спокійних громадян, висилаючи до табору в Березі Картузькій дальшу групу професійних криміналістів. Між іншими вислані з Варшави: Домбровян Мошко Арон, Бухальський Франц і Фрімет Шмелек — професійні „пасери" й організатори злодійських ватаг; Петровський Владислав і Гольдгевіхт Мошко — непоправні касові вломники; Гавриховський Едвард Одон і Пахульський Франц — мешканеві вломники; Гурієв Евген і Ковальчик Казимир — нотoрійні злодії, авантурники та терористи, які вимушували гроші на горівку; з білостоцького воєвідства: Васілевський Антін — злодій терорист і Шулькляпер Йона, який займався потайним зарізом; з варшавського воєвідства: Влодарчик Фелікс — професійний злодій і пасер; з люблинського воєвідства: Казимир Пахал — професійний злодій та організатор злодійських ватаг, що вимушувала окуп за зворот крадених товарів і вимушувала терором пошкодованих до мовчанки; з поморського воєвідства: Франц Гальман — професійний злодій, пяниця та авантурник; з вилєнського воєвідства: Ашшкевич Антін і Кудрашонек Ванділя — професійні злодії вломники, які користувалися зброєю підчас грабункових нападів; з краківського воєвідства: Шума Йосиф, нічний злодій і бандит, який грабував зі зброєю в руках. Крім групи кримінальних злочинців влада вислала до табору групу непоправних спекулянтів і лихварів, між іншими: Губербанда Шльому з Варшави — лихваря і професійного учасника лїцитацій, який не платив податків та інших чинитьб державі; з келецького воєвідства Блавата Ельсія — пачкаря та організатора ватаг пачкарів; з люблинського воєвідства Мошка Менделя — професійного лихваря; з краківського воєвідства Мінца Марка і з лодзького воєвідства Кляйна Шльому — нелегальних торговців чужими валютами.

— **Львівська хроніка.** В пятницю пополудні вибухла пожежа в монастирі СС. Бенедиктинок при пл. Бенедиктинській ч. 2. підчас натирання підлоги. Сестра Б. Рошик, яка намагалась загасити пожежу, важко попарилась й її відвезли до шпиталю у важкому стані. Пожежу вгасили, заки приїхала пожежна сторожа. — При вул. Міцкевича наколесник М. Куропатва наїхав на Юлію Леп, яка потовкла собі праву руку. — При вул. Рутовського шофер Попс наїхав на наколесника Ф. Реґенчука, який важко потовкся. — Невідомий злодій витягнув у трамваю ч. 2 В. Гандлев (вул. св Софії ч. 12) портмонетку зі 194 зол. і квіт нотаря з Бродів на 315 зол. — У городі Костюшка нагло занедужав Ян Цалка (вул. Клепарівська ч 15), якого перевезли до шпиталю.

— **Грали в карти в церкві.** Перед окружним судом у Коломиї відбулася розправа проти парубків з Хлібичина, які грали в карти і курили папіроски в церкві. Суд засудив Івана Ронанчука, Михайла Сусака, Василя Куриляка, Федора Горичку, Михайла Бачука і Василя Сусака по 1 році безоглядної кари вязниці.

— **Знищення від хмаролому в Равщині.** Внаслідок хмаролому виступила з берегів ріка Рата і підмила залізничий шлях на просторі 150 м. між Любичею і Равою Руською. Далі вода підмила залізничий міст, що його дотепер не направили. На шляху: Львів—Варшава і Рава Руська—Ярослав подорожні мусять пересідати в місці, де ушкоджений залізничий шлях, і тому рух поїздів припізнений. У Верхраті і Прісю вода затопила кільканадцять домів, зірвала 4 деревляні мости і заподіяла великі шкоди. В Потоках вода ушкодила громадський міст. У Любичі вода забрала багато збіжжя з поля. Підчас повені згинуло кілька штук худоби. В селі Раті вода зірвала гаті на ставах і залила ґрунти на великих просторах.

— **Краєва хроніка.** У Скнилові пов. Золочів невідомі напасники вбили в ночі вартівника Д. Войтова, якого знайшли з розбитим черепом у стодолі Антона Майби. — Підчас купелі в Сяні в Перемишлі затонув 22-літній Володислав Матущак. — У Хмільнику пов. Ряшів дійшло до бійки між 17-літнім Тадеєм Піскалом і Н. Кендзьором, до якої вмішався брат Кендзьора Михайло в обороні свого брата. Підчас бійки Піскала вбив ножем Кендзьора. Поліція арештувала вбивника. — На дорозі в Татарові перекинувся до рова самохід з 15 подорожніми, з яких двох було ранених.

— **Студент прав об'крав костел.** У Чижеві високо-мазовецького повіту обікрав костел Мечислав Бжозовський, студент виленського університету, син багатих батьків. Бжозовський забрав з костела дорогоцінні предмети вартости 5.000 зол. Поліція арештувала вломника. Він сидів уже у вязниці за фальшування щадничих книжечок, з яких вибирав гроші на пошті. Недавно пробував обікрасти палату в Чижеві, куди закрався до середини і пересидів під ліжком цілу ніч, але грошей не знайшов. З черги пробував обікрасти пошту.

— **Самогубство міліонера і банкротство великого банку.** Велитенське враження у фінансових колах Европи викликала вістка про самогубство банкіра Мангаймера, власника банку „Мендельсон і С-ка" в Амстердамі. Мангаймер одружився перед двома місяцями з 26-літньою Марією Райс і не покидав своєї віллі у Версаю, звідкіля кермував справами свого банкового концерну. Одночасно з вісткою про смерть голяндського банкира розійшлися поголоски про банкротство його банку. Крах банку „Мендельсона і С-ка" не залишиться без впливу на банки ріжних держав, бо банковий концерн Мангаймера брав участь у державних позичках і закупив між іншим велику кількість французьких короткотермінових цінних паперів. На вістку про банкротство банку Мендельсона і С-ка в Амстердамі голяндська і французька біржа зареагували обнижкою цінних паперів. У фінансових колах Франції кружляють поголоски, що банк дістане рішення мораторію. Банк Мендельсона брав участь у стабілізації французького франка і переводив фінансові операції з доручення французького міністерства скарбу. Мін. Рено бував часто у Мангаймера в гостині.

— **Бурі й повені в Австрії.** Горішню Австрію та Зальцбурґ навістили нагальні буревії, які знищили цьогорічні жнива та сади. Повінь залила багато домів. Одна жінка потонула. Повінь знищила 14 залізо-бетонових мостів. Шкоди дуже великі.

— **450-каратовий діямант.** У Кромандель у Бразилії знайшов робітник 450-каратовий діямант. Минулого року знайшли в тій самій ріці Санто Антоніо діямант, четвертий щодо величини на світі і назвали його „Ґетуліо Варгас", за який заплатили 5 міліонів мільрейсів. У тій самій місцевости знайшли давно діямант „Зоря Півдня", один з найгарніших діямантів на світі. Власник знайденого діяманту назвав його в честь дружини президента Бразилії Варґаса „Дарсі Варґас". Власник запевняє, що йому дають за знайдений діямант 4 міліони мільрейсів (1,500.000 зол.). Діямант знайшов Раміро Лемос.

— **Пожежа нафтової ропи від грому.** В Морені в Румунії грім запалив збірник нафти. Пожежа перекинулася на сусідні збірники і знищила сотки ваґонів ропи. Матеріяльні втрати велитенські.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК, орган лікарської комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка й Українського Академічного Товариства у Львові. Рік XVII, Львів, дня 1. квітня 1939 р. Ч. 1—2. Зміст: Ю. Добриловський: Пуерперальні інфекційні захорування. — М. Попович: Сучасний стан хірургічного лікування позапечінкових жовчевих шляхів. — Я. Бич: До питання про скорбут у дітей. — XXIV. Загальні Збори У. Л. Т. — З життя Філій У. Л. Т. — Спілка Українських Лікарів у ЧСР. — Хроніка сходин У. Л. Т. — Посмертна згадка. — З медичної преси. — Новинки.

НОВІТНІЙ РЕМІСНИК, фаховий орган українських ремісників. Львів, серпень 1939. Ч. 8 (11).

НАШЕ ЗІЛЛЯ, орган плянтаторів та збирачів лікового-промислових рослин. Ч. 3—8 (9—14). Львів, 1 серпня 1939 р. Ціна 20 сот.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Річник XII. Серпень 1939 р. Ч 8

ШЛЯХ, релігійно-громадський часопис для народу, липень 1939. Луцьк, ч. 7.

КАМЕНЯРІ, ч. 8. Львів, 1. серпня 1939.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО — ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО. Иллюстрированный двухнедельный журнал литературный и политический. № 268—269. Париж.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Кореспондентові в Коломиї: „Коломия в совєтах" не поміщається в „Ділі" з незалежних від вас причин.

М. В.: Фейлєтон „Садок" не пройде.

Вп. Кореспондентові в Борщеві: Дякуємо за обі посилки. Ми могли використати лиш одно.

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Понеділок 14. 8. год. 18 „Багряні ружі".
Вівторок 15. 8. год. 20 „Багряні ружі".
Середа 16. 8. год. 20 „Багряні ружі".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СНЯТИН:
14. 8. Дай серцю волю.
15. 8. Сорочинський ярмарок.
16. 8. За молдавський престіл.
До Жаба і Ворохти театр приїхати не може з причин від нього незалежних.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

НАДВІРНА:
14. 8. Сіссі.
15. 8. Черноморці.
16. 8. Люди на кризі.
17. 8. Хам.
18. 8. Жінка на пенлузі
19. 8. Конашевич-Сагайдачний.
Потім їде театр до Солотвини.
В науці: „Срібний метелик".

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

15. 8. Старий Самбір.
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
3. 9. Сянік.
10. 9. Рималів.
17. 9. Коросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Проклятий скарб".
АМПІР: „Неслухняна дівчина", „Панове з вищих сфер".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Анрі Ґара, Олена Робер).
БАЙКА: „Р. 107 взиває помочі", „Весела чвірка".
БАЛТИК: „Шалівки молодости", „Панове в циліндрах".
ВАНДА: „Пливке золото", „Шампанський вальс".
ҐРАЖИНА: „Агентка Г. 21", „Легкодух".
ЕВРОПА: „Сила золота".
КАСИНО: „Шпигунові візвання".
КОПЕРНИК: „Пекло Сагари".
МАРУСЕНЬКА: „Небечка", „Лист до матері".
МЕТРО: „Марко Польо", „Хай живе спорт!"
МУЗА: „Християнина брехня"
МІРАЖ: „Мудрагелька", „Князь і опришок".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Незнайома з Монте Карльо".
РАЙ: „Лицарі пустині", „Донька самурая".
РІЯЛЬТО: „Золото на вулиці" (Давісон Лаві).
РОКСІ: „Мільйонер за тиждень", „Сератога".
СВІТ: „У тайгах Сибіру", „Кріза сімейна".
СВЯТОВИД: „Бурлаки вздовж Волги", „Модельки".
СТИЛЕВЕ: „Материнство".
ТОН: „Вязниця без ґрат", „Тайна жовтого міста".
УТІХА: „Погоня" та ревія.
ХИМЕРА: „12 крісел" (Власта Буріян, Лєнард).

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Карконоші" (Судетські Альпи).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Понеділок, 14. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для купців: Відповіді на актуальні питання, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00 Концерт банджо, 13.40 „Геройський ведмедик" і пісеньки за мельодії для дітей, 13.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для дітей: „Климко Бахлєй", 15.15 [illegible] у вик. сальон. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Арії та пісні у вик. А. Барлейовського, баритон, у супр. форт., 16.45 Економічні науки, 17.00 Біжучі вістки, програма, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Бетовен, із гр. пл., 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Форт. ресітель Марґ. Тромбіні-Кадуро, 18.30 Шуберт: Квартет ес-дур оп. 125 ч. 1., 19.00 „Отшелешька" авд., 19.30 Скрипка, віол., мецосопран, форт., 20.15 Резерва, 20.25 Хліборобська експр. [illegible], 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт солістів: сопран, альтівка, форт., 21.50 Відгомони сили та слави, 22.000 Батьківський порадник, 22.15 Легка муз., авд. мандолівісти, вок. квартет, гітара, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 15. серпня 1939.

7.00 Сигнал, 7.05 Лицарські та вояцькі пісні з пл., 7.50 Гутірка для села, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Пісні в честь Богородиці, 8.30 Марші у вик. орх., 9.00 Торжества у Вильні, опісля музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Орх., спів, 13.00 Виїмки з творів Пілсудського, 13.15 Орх., мецосопран, банджо, ксильофон, форт., 14.45 Понад двома континентами, 15.00 Обжинкові роздумування, 15.15 Словно-муз. авд., 15.45 Актуальна гутірка, 16.00 Мати вояка, 16.30 Квартетові мініятури у вик. смичк. квартету, 17.00 Мати Божа в літературі, 17.15 Музика з пл., 17.30 Підвечірок при мікрофоні, 19.00 Авдиція про Болеслава Хороброго, 19.45 Монтаж із пл., 20.00 Техн. скринька, 20.15 Біжучі вістки з міста та провінції, спортові льокальні вістки, 20.25 Військ. звук. репортаж, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.10 Танк. музика, вок. дует, у перерві год. 21.50 Весела авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 16. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Туристична гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 12.00 Інформаційна Газетка в українській мові, **13.10 Пісні у виконанні Ольги Пониданець, мецосопран, у супр. форт. у програмі: О. Ніжанковський, Лисенко, Заремба, арії з оп. „Вій")**, 13.40 З італійської музики, пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Фрагм. із книжки Маар. Якая: „Зрушимо з основ землю", 15.15 Популярний концерт у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Співрецітель у супр. форт., 16.50 У старому ліфі, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Із оперетової музики, орх., **Люба Німцівна сопран, 17.50** Господиня в місті: Сучасна жінка мусить бути зразковою матірю 18.00 Славні симфонії, з пл., 18.50 Відгомони сили та слави, 19.0 Весела авдиція 19.30 Орх., мецосопран, англ. трубка форт., 20.10 Військовий відпис, 20.25 Для села: Як приготовити закінчення курсів у хліборобській підготові, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Літер. новини, 22.00 Вояцький гумор, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдицій.

●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 14. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Популярний концерт, 20.00 Пісеньки, 21.20 Скрипка, 22.15 Форт., БУДАПЕШТ 12.10 Спів, 17.40 Легка музика, 21.20 Циг. орх., 22.00 Симф. концерт: Ліст, Франк, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. музика, 18.10 Легка музика, ДАВЕНТРІ-ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Популярний концерт, 18.10 Брух: Смичковий октет, 18.40 Вістки, опісля „Жінка без тіні" оп. Штравса, КЕЛЬН 18.25 Сучасна музика, 20.15 Нар. пісні, 21.00 Розр. концерт, ЛЯҐГІ 17.10 Пісні, 18.15 Концерт творів [illegible], 21.10 Військова орх., МЮНХЕН 19.00 Гендель, Моцарт, 20.15 Нар. пісні, МОР. ОСТРАВА 17.15 Моравські пісні, 17.55 Рапсодія оп. 79 на форт. Брамса, ПРАГА 21.10 Бетовен, РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 20.15 Скрипка, 20.30 Опера, РИМ 17.15 Віол., 21.00 Хор, СОФІЯ 18.00 22.00 Легка і танк. музика, ФРАНКФУРТ 20.15 „Вільний стрілець" оп. Вебера.

Вівторок, 15. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15, 21.00, 22.35 Танк. муз., БУДАПЕШТ 15.30 Мадяр. мельодії, 18.45 Ґріґові твори, 20.25 „Турандот" оп. Пуччіні, ВІДЕНЬ 18.15 Гітара, арфа 21.30 Форт. твори Шуберта, ДАЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Літні пісні, 18.30 Нар. пісні, хор, 19.00 Кабарет, 20.15 Симф. концерт: Шуман, Респіґі, 9 ін. 22.20 Гайдн: Смичк. квартет оп. 33, ч. 1. ДРОЯТВІЧ 18.45 Двожак: Форт. квінтет а-дур, оп. 81., КЕНІҐСБЕРҐ 19.00 Військова орх., КЕЛЬН 21.00 Танк. вечір, МІЛЯНО 21.00 „Отельо" оп. Верді, РАДІО ПАРІ 18.45 Пісеньки, 19.05 Вок. секстет, 20.15 Камер. концерт, РИМ 17.00 Мельодії та ритм, 20.30 Італійська й еспанська музика, 21.00 Орх., 22.00 Сценка, 22.30 Концерт камер. орх., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 20.00 Шуман: Форт. квінтет, 20.50 Рос. романси.

Середа, 16. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Нар. музика й танки, 21.30 Гарні голоси, БІЛГОРОД 18.20 Орх., 19.05 Циг. музика, 20.00 Пісеньки, 20.30 Опера з пл., БУДАПЕШТ 17.40 Віол., 18.30 Орх., 19.45 Спів, 20.00 Оперетковий вечір, ВІДЕНЬ 15.30 Для дітей, 22.30 Розр. музика, ГАМБУРҐ 15.25 Стара італ. і есп. музика, ГІЛЬВЕРЗУМ I. 19.10 Пісеньки, ДАЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Популярний симф. концерт, 18.15 Форт. музика, 19.15 Легка музика, 20.15 Військ. орх., КЕНІҐСБЕРҐ 18.25 Танк. музика, 20.25 Пісеньки, ЛІЛЬ 20.00 Легка музика, 20.30 Солісти, ЛЯҐГІ 18.50 Фінл. пісеньки, 19.30 Давня музика, 21.10 Легка музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Легкий орх. концерт, 19.05 Весела музика, 20.00 Концерт творів Баха, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Орх., 22.20 Скрипка, МОР. ОСТРАВА 18.30 Сальон. орх., МОНТЕ ЧЕНЕРІ (Бероміністер, Брюссель фл., Парі ПТТ, Сотенс) 21.00 Фестіваль у Люцерні, РАДІО ПАРІ 19.15 Скрипка, 22.00 Концерт, РИМ 17.15 Форт., 21.00 Мельодії і ритм, 22.15 Органи, СОФІЯ 19.20 „Севільський цирульник" оп. Россіні, 22.00 22.30 Танк. і нар. музика, ШТРАСБУРҐ 21.45 Друга частина фестівалю з Люцерни.

Біржа

Львів, 14 серпня 1939.

ГРОШІ.

Бельґи бельґ. 90·3?—90·72 Доляри америк. 5·30·50—5·33·00 Доляри канад. 5·29·00—5·31·50 Фльор. гол. 284·31—284·31 Франки франц. 14·16—14·16 Франки шв. 120·45—120·45 Фунти англ. 25·00—25·00, Ґульд. гдан. 99·75—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 89·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·50, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 30·00—31·25, Ліљпоп 80·00—79·00, Модзеїв 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Стараховичі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50
Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня ??·50, 3 інвестиційна 1 ем. 73·00, серія 77·00—00·00, 2 ем. 74·00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65·6?, 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·7?, 4 консолідаційна 61·00—60·50
Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, 14. серпня 1939.

Пшениця оборот 442 тон. тенд. нестала, жито 168 тенд. спокійна, ячмінь 45, тенд. спок., овес — тенд. спокійна. Оборот заг. 1221 тон. Ріпак зимовий за 47·50 - 48, ріпак літний 43—44.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів 12 серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок без оп.	2·90
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·95
За 1 кг. масла енсп. з оп. дес. качет	3·00
1 л. молока	·15
1 кг. яєць	1·10

Тенденція на масло сильна на молоко й яйця вдержана.

Оповістки.

Замість окремих повідомлень про своє вінчання, що відбулося 8. VIII. складають 20 зол. на найбідніших **Іванна з Пав[illegible]ів і Мирків Пенні.** 1540 1-1

ЛІТНИЩА

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, [illegible]ковані. 1135 32—45

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ГОСПОДИНЯ-кухарка потрібна зараз. Зголошення: Терлецькі, Милятичі-д[illegible] Вовків к. Львова. 1529 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КУХАРКА середнього віку, з довголітньою практикою шукає праці в місті, або на провінції від зараз або від 1. IX. 1939. Зголошення Винники, вул. Руська 1 а. у П. Пацюрків. 1534 2-3

КРАМАР, солідний, довголітній практик (помічник Народньої Торговлі) з добрими поручeннями шукає заняття. Зголошення слати: **Теодор Шумський,** Великі Оч[illegible] пов. Яворів. 1538 1-2

ШУКАЄ праці молода, інтелігентна пані, радо займеться дітьми, поможе в хатній господарці або доглядне хвору особу. Зголошення: Посте-рестанте, [illegible] 1539 1-1

МЕШКАННЯ

КІМНАТА гарна, сонячна, умебльована до винайму. Байки 26/12. 1503 5-5

2 КІМНАТИ й кухня, комфорт до винайму від 1. вересня. Відомість у сторожа Сагайдачного 4. 1541 1-1

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-79 1467 6-12

ЦІРОЧКА! Благаю прости. М. 1536 1-1

ЛІКАР шукає місця осідку. Зголошення під „Лікар" до Адм. „Діла". 1537 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.25
1 мм одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, виняєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spólka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynck 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.